

Serie nouă
octombrie 2014

10

(CLIX)

36 pagini

10 lei

Am

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

În imagine:
Loredana,
foto: Gabi Hirit

Din sumar:

*Cornel Țăranu - 80 de ani
Remember Richard Oschanitzky (I)
Eumenidele de Aurel Stroe
Festivalul "Dan Spătaru"
Toamna la Focșani
Jolt Kerestely omagiat de Fuego*

Un fruct exotic

Liviu DĂNCEANU

Învățământul muzical actual nu se deosebește, principal vorbind, de cel de acum două secole, arătându-se a fi același prizonier al educației eminamente disciplinare, moștenită din moși-strămoși. Programele de învățământ – locale, atomizate, mono-specializate – refuză reciclarea, în sensul globalizării, integralizării, pluri-perfecționării, continuând să constituie întreprinderi pe cont propriu, ne permeabile și ne compenetrabile.

Profesorul de pian, de exemplu, nu știe sau știe prea puțină armonie; cel de vioară bâjbâie în domeniul formelor; titularul cursului de polifonie ignoră stilistica sau estetica, astfel încât fiecare își vede de treaba lui, neglijându-se reciproc, anulând, deci, comunicarea și, pe cale de consecință, demararea unui proiect transdisciplinar.

De pierdut au, evident, ucenicii într-ale artei sunetelor, cei care, grație tipului de pedagogie individualistă, totodată indigestă, își multiplică inutil și în mod artificial eforturile, aflându-se în imposibilitatea de a surprinde fenomenul sonor în totalitatea lui.

Persistența acestei anomalii ține de mai mulți factor, care împiedică amorsarea unui numitor comun capabil să polarizeze aspectele cunoașterii generale și de specialitate:

1) mentalitatea vetustă, păguboasă exprimată prin cantonarea în direcția propusă încă de la mijlocul veacului 19 de către Auguste Comte, cel care lansa o viziune disciplinară, axată pe segmentarea învățământului în obiecte de studiu autonome, clar delimitate, direcție ce se dovedește în prezent defectivă, precară în raport cu provocările unei societăți preocupată mai mult să înțeleagă decât să știe;

2) comoditatea și indiferența dascălilor, reprezentată de lipsa ambiției de a ameliora metabolismul disciplinei pe care o predau întru interacționarea cu alte discipline tangente sau complementare;

3) pregătirea fragmentară, unilaterală a personalului didactic, pregătire menită pe de o parte să stopeze proiecția inter-disciplinară a învățământului muzical și, pe de altă parte, să limiteze accesul informației

la nivelul particularului și al dogmaticului;

4) mefiența profesorilor față de o reformă ce se opune profilării excesive, dar care stimulează convocarea diverselor domenii de studiu și asamblarea lor în entități cuprinzătoare, fapt datorită căruia ar putea să le submineze pozițiile, privilegiile și chiar resursele materiale.

Menținerea sistemului actual atrage riscuri imense. În primul rând ratarea unor valențe

efectiv creatoare ale învățământului muzical.

În al doilea rând formarea unor specialiști ce vor traversa tunelul strâmt și întunecos al propriilor lor calificări.

În sfârșit, atrofierea, în rândul tinerilor artiști, a plăcerii de a sesiza esențialul, altfel spus, lucrurile cu adevărat importante.

O plăcere care astăzi are, din păcate, gustul unui fruct exotic.

DIN SUMAR

Cornel Țăranu - 80	2-5
Remember R. Oschanitzky (I)	6-7
Lansare discografică la Radio	7
Scena lirică	8-9
Cutia Pandorei	10
Eumenidele de A. Stroe	11
Punctul pe j... azz	14-15
Festivalul "Dan Spătaru"	16-21
Niciodată toamna...	22-23
Opera Comică pentru Copii	24
J. Kerestely omagiat de Fuego	25
Loredana	26
Sărbători la Galați	28-29
Concerte/ Festivaluri	31-32
Femina	35

Aniversări - Cornel Țăranu la 80 de ani

Mirela MERCEAN-ȚÂRC

Ce-a de-a 48-a ediție a Toamnei Musicale Clujene a avut ca emblemă artistică comemorarea și aniversarea a două personalități ale muzicii românești: Ștefan Ruha, violonist și profesor de talie mondială de la a cărei trecere în neființă se împlinesc 10 ani, și compozitorul, profesorul și academicianul Cornel Țăranu, care împlinește 80 de ani de prolifică activitate interpretativă și de creație muzicală.

Concertele omagiale au întrunit un număr important de artiști în a căror repertoriu și expresie muzicală s-au inserat gânduri, amintiri, reflecții și reflexii asupra personalității celor comemorați sau celebrați. O sărbătoare muzicală care, în cele trei săptămâni de "festin cultural" a oferit publicului clujean o paletă largă de reprezentări ale artei muzicale: patru concerte simfonice și vocal-simfonice, un concert al Orchestrei de Cameră, un

concert de jazz, cursuri de măiestrie gratuite, precum și recitaluri din secțiunile festivalului: *Panoramic Componistic Contemporan* și *Serate Camerale*. Dintre acestea, concertul de deschidere din 3 noiembrie, concertul Orchestrei de Cameră a Filarmonicii de Stat „Transilvania” din data de 14 octombrie și recitalul susținut de Cvartetul Transilvan, alături de pianistul Csíky Boldizsár pe 23 octombrie, au fost realizate *in memoriam Ștefan Ruha*, al cărui spirit artistic a fost evocat și invocat de către artiștii implicați, poate prin atingerea celui înalt standard artistic interpretativ cu care violonistul trăiește în amintirea noastră și a celor care l-au ascultat, prin

neasemuita sonoritate a viorii, caldă, aureolată de o expresivitate patetic-dramatică cu care entuziasma publicul la fiecare concert.

Maestrul Cornel Țăranu fost înconjurat în cea de-a 80-a toamnă a vieții, de discipoli, admiratori, prieteni, colaboratori, foști și actuali studenți, familie și colegi de breaslă, fiind sărbătorit artistic prin audiții și prime audiții ale lucrărilor sale.

Concertul aniversar din 5 octombrie a reunit două ansambluri de prestigiu, corul Filarmonicii Transilvania dirijat de Cornel Groza, și ansamblul Ars Nova avându-l la pupitru pe maestrul aniversat alături de care s-a aflat și actorul Anton Tauf. „Cele trei coruri a cappella” două pe versurile sonetelor lui Mihai Eminescu: *Căci eterne sunt ale lumii toate, Cu mâine zilele-ți adaogi* și *Despre timp* de Matei Călinescu, constituie un triptic compus pentru Corul Filarmonicii Transilvania, în care meditația filosofică asupra timpului, efemerității și eternității rezonază cu lirismul sobru al muzicii, reflexie a nobileții gândului și gestului compozițional. Interpretarea corală de excepție a revelat o scriitură polifonic imitativă și liberă, în care unisonul devine o expresie a singurătății ascetice, iar dialogurile concepute într-un limbaj modal-diatonic consună cu imaginea corului antic, cu tânguirea melopeică ori cu limpezimile apolinice ale semnificațiilor versurilor cărora actorul Anton Tauf le-a dat viață într-o rostire dramatică expresiv nuanțată.

Corul final, interpretat în primă audiție absolută reprezintă o concluzie „postmodernă” în care compozitorul, păstrând unitatea expresiei tripticului dă viață, prin reflecții multiple unisonice, eterofonice, antifonice ale materiei muzicale, prin efecte de parlando, glissando, printr-o expresie din ce în ce mai întunecată, stinsă, „labirintului de oglinzi” „trandafirului alb risipindu-și petalele într-o adiere de vânt, ca și cutremurului unui gând”.

În cea de-a doua parte a concertului, prima audiție absolută a oratorului dramatic *Lăutarul* a adus alături de Ansamblul Ars Nova și de mentorul ei, maestrul Cornel Țăranu, pe tenorul Tiberius Simu în rolul lui Bănică, pe baritonul Cristian Hodrea în rolul lui Cezar Bolliac și pe actorul Anton Tauf în rolul naratorului și a boierului Medeleogru. Personajul principal al acestei lucrări este un violinist virtuos țigan, Bănică, ce a luat lecții de la Ludovic Wiest, dar era rob pe moșia unui boier bețiv și trândav care-l trata ca pe o slugă. Povestea este preluată dintr-un roman neterminat al lui Camil Petrescu, în care se evocă personalitatea lui Nicolae Bălcescu. Publicul a putut audia *live* vocea lui Camil Petrescu citind un fragment din capitolul Bănică și *Postelnicul Medeleogru - Capriccio*. Înveșmântarea muzicală păstrează culoarea și parfumul sonor al vremii, prin îmbinări și alternări ale interludiilor și comentariilor instrumentale concepute în limbajul de avangardă propriu stilului compozitorului, cu elemente

preluate din folclorul urban de inspirație orientală - din cântecele lui Anton Pann, sau din peșrevurile lui Dimitrie Cantemir - , toate îmbibate de sonoritățile și atmosfera "romanțioasă" a muzicii saloanelor

10 octombrie, sub bagheta renumitului dirijor Horia Andreescu, ciclul de lieduri *Cetini negre* cu care compozitorul Cornel Țăranu a debutat în aprilie, 1958. Cutezanța tânărului compozitor de a aborda versurile "

protagonistă pe pianista de 24 de ani Aurelia Vișovean care în pofida tinereții sale deține un portofoliu concertistic național și internațional important. Interpretarea celor 24 de variațiuni create de Rahmaninov s-a situat la cote maxime ale expresivității muzicale. Cu o stăpânire perfectă a tehnicii pianistice, interpreta a impresionat prin ușurința cu care a surmontat cele mai dificile pasaje de virtuozitate, prin dantelării, perlaturi și filigranuri sonore în variațiunile cu scriitură figurativă de agilitate precum și în cadența și variațiunile finale. Au impresionat sunetul rotund și robust din variațiunile 4 și 5, sensibil, cu metamorfoze coloristice rafinate în variațiunile lente (9,10) sau în superba "poveste de iubire" creată în variațiunea 15 în care "pauzele retorice" și frumusețea extatică a frazării au "tăiat respirația" ascultătorilor. Alte atribute demne de amintit ale acestei versiuni interpretative ar fi, gradații culminative și echilibre sonore dozate măiestrit, polfonii latente inteligent subliniate, o retorică discursivă având o logică muzicală de cristal, siguranță naturală, abundență de talent bine strunit în albia expresivității și emoției artistice.

Cu Suita *Carmen* de Bizet - maestrul Horia Andreescu a "călăuzit" orchestra Filarmonicii Transilvania pe tărâmurile exotice ale expresiei simfonice create de compozitorul rus pe baza celebrei opere. Am admirat sonoritățile subtile de un pianissimo ireal din *Introducere* sau din *Adagio*, explozia de energie din dansul al doilea, coloristica interesantă a primului *Intermezzo* avându-i ca protagoniști pe percuționiștii orchestrei precum și simplitatea fermecătoare a ariilor citate (*La jolie fille* din *Arlezianna*), în general măiestria artistică cu care orchestra a răspuns gestului dirijoral și intențiilor expresive oferindu-le ascultătorilor un regal simfonic.

Sărbătorirea maestrului Cornel Țăranu a avut ca punct terminus un inedit portret de grup *ad honorem Magistri*, prezentat în 19 octombrie de profesorul și compozitorul Adrian Pop, el însuși o ramură a solidului "arbore al creației muzicale" crescut în fertilul sol al tradiției școlii componistice transilvane. Prima piesă a fost *Sonata-poem* pentru violoncel și pian de Cornel Țăranu, o lucrare din

Corul Filarmonicii din Cluj

secolului XIX. Eterogenitatea mijloacelor de expresie conferă materiei sonore o simbolistică în care predomină deopotrivă pitorescul și savoarea exotică, absurdul și grotescul, candoarea și tragismul. Tenorul Tiberius Simu a etalat în aria sa pe stihurile lui Anton Pann, "Cătă Doamne..." cu care se deschide lucrarea, un timbru cald, strălucitor perfect integrat expresiei patetice și liniei vocale colorate cu elemente orientale, apogiaturi și ornamente. Asociația literară a tinerilor intelectuali a fost evocată prin aluzii sonore la romantă rusească ori nocturnele chopiniene, ușor parodiate prin deformare cromatică. Pentru a se putea strânge bani pentru răscumpărare, Bănică este prezentat societății de către Dimitrie Florescu și invitat să "execute" câteva Capricii de Paganini (citad de pe bandă). Apoi ia cuvântul Cezar Bolliac evocat muzical de baritonul Cristian Hodrea a cărui arie "Cântă robul pe a lui vioară..." a fost interpretată cu înflăcărarea și emfaza cerute de rol precum și în spiritul inflexiunilor de baladă populară pe care compozitorul le-a presărat în această arie. Au rămas în memorie comentariile muzicale ironic-grotești prin glissando lento la flaute și oboae ce caricaturizează figura boierului, citatele-simbol "Eu sunt Barbu Lăutaru", leit motivul tristeții și rușinii țiganului rob intonate de flaut vibrafon și pian preparat.

Orchestra Filarmonicii Transilvania a interpretat în data de

mistico-religioase" ale unui poet-filosof idealist nu a trecut nesancționată de către autoritățile comuniste ale vremii. Astfel lucrarea a fost interzisă, cronică lui Ilie Balea a fost imediat scoasă de la tipar iar autorul a primit critici în presă fiind dat ca exemplu negativ în ședințe, timp de doi ani. Se pare însă că a deranjat nu numai opțiunea literară ci și valoarea compozițiilor. Cele trei poeme talmăcite muzical reflectă o empatie sonoră, ideatică și imagistică cu semnificațiile profunde ale poemelor printr-o materie muzicală ce emană o vibrație specială, o atmosferă nocturnă, expresionistă cu parfum arhaic românesc, cu subtilități coloristice și sugestii timbrale rafinate. *Semnal de toamnă*, conceput într-un modalism diatonic cu colorări melismatice, orientale a fost exprimat de protagonistul serii, Tiberius Simu prin lirismul cald, învăluitor al timbrului său vocal într-o frazare inteligentă, frumos arcuită dinamic. *Interludiul* și *Noapte extatică* - celelalte două lieduri ale tripticului -, au revelat o lume sonoră cu subtilități neoimpresioniste în care timbrurile harpei și a flautului, a percuției și al vocii aflate în registrul expresiv al recitativului rubatizat, precum și momentele de pulsație ostinată discretă, au conturat semantic metafora îngemănată a imaginii muzical-poetice.

În partea a doua a concertului, *Rapsodia pe o temă de Paganini* de Rahmaninov, a avut-o ca

prima perioadă de creație în care se întrevăd contururi enesciene dar și intonații modale ce confirmă sentimentul apartenenței la o lirism cantonat în paradigmele expresivității cântecului de dor și jale. Violoncelista Diana Canteșanu a conferit lucrării “carnația” unui sunet plin, consistent, o tehnică bună incluzând efectele de pizzicato și flageolette, fiind secondată de comentariile pianistice ce au contrabalansat prin dramatismul conflictual, lirismul senzual al violoncelului creând un duo încheiat în care volumele sonore au fost inteligent și expresiv construite.

Adrian Pop a creat *Tempi* pentru contrabass solo în 1976, lucrare începută în perioada studiilor la clasa de compoziție a lui S. Toduță care au continuat, în urma pensionării acestuia, la clasa Cornel Țăranu. Lucrarea are

Cârlejan. Discursul muzical furtunos, a exprimat o energie intensă în care parametrul stilistic de Toccata este prezent în accente asimetrice, ritmuri complexe, bătaie de palme și picioare. Folosirea efectelor în toate registrele instrumentelor soliste și intensificarea parametrului ritmic duce la dezintegrarea totală a discursului melodic. Aplauze întreite se cuvin interpreților pentru sincronizarea perfectă a duetului.

Răzvan Matea a compus *Spheres pentru flaut, pian, beatboxer, bandă și dansator*, completând imaginea generației de compozitori postmoderni prin realizarea unei lucrări de tip multimedia, care penetrează zona muzicii culte împrumutând elemente spectaculare din muzica de divertisment: beatboxing, street danse, ground sonor electronic, realizând o polifonie de genuri și stiluri ce se suprapun eclectic dar spectaculos. Artiștii interpreți, Mara Pop pian, Flavia Herdlicka flaut, Sergiu Homone beatboxer și Cristian Băican dansator, au etalat un discurs polistilistic impregnat cu elemente de jazz, cu motive muzicale în limbaj cult de avangardă, cu scurte momente repertitive în stil minimalist și improvizație coregrafică, într-un ostinato ritmic realizat de grundul sonor al beatboxerului și al benzii. Așadar, un moment spectacular în care am simțit totuși lipsa unui ecleraj corespunzător atmosferei, ce însă nu exclude posibilitatea de a completa reprezentațiile ce vor veni.

Lucrarea *Transfigurare* compusă de Dan Variu a avut prima audiție la Festivalul George Enescu, fiind interpretată impecabil în concertul omagial de: Radu Dunca vioară I, Simon Csongor vioara II, Andrei Pinteă violă și Mihai Barbul violoncel. Așadar un cvartet programatic, ce pune la încercare tehnica de coordonare dinamică și timbrală a oricărui ansamblu, în condițiile unor expresii de o fragilitate extremă a sonorității în pianissimo, cu care debutează lucrarea. Unisonul, trisonul, tetrasonul crează sfere sonore care se ivesc și dispar se dezintegrează și apoi se reintegrează într-un flux sonor perpetuu, static din punct de vedere dramaturgic, un continuum în care sunetul unic simbolizând esența pare a conține în sine potențialul haosului, o continuă pendulare între liniște și dinamism, un joc de-a temporalitatea între static și dinamic, între evolutiv și nonevolutiv, realizat prin tehnici minimal-repetitive, ce oglindesc poate, starea de grație enunțată în titlul lucrării.

Gabriel Mălăncioiu, a venit din Timișoara alături de violonista Cristina Constantin pentru a prezenta lucrarea *Omagiu lui Enescu* pentru vioară solo, concepută într-un limbaj abstract cu aluzii intonaționale la tehnicile și limbajul enescian. Varianta interpretativă s-a situat în registrul expresiv al sensibilității și meditației.

Xibalba reprezintă în mitologia maya, Lumea de Dincolo. Tiberiu Herdlicska a imaginat această lume într-o atmosferă sonoră în care flautul, Flavia Herdlicska, este personajul principal alături de Diana Dava Barb la pian preparat, un duo a cărui interpretare pare a fi recreat o invocație ancestrală prin: clustere glissandouri pe coardele pianului în registrul grav, dialoguri rubatizate, ritmuri ostinate asimetrice, efecte stranii, șuierături, tânguiri Imaginea finală este de o serenitate celestă, punctată de efectele sifflante, înfricoșătoare ale flautului creând un tablou fantastic, atrăgător și terifiant în egală măsură..

Horia Andreescu

ca idee centrală contrastul dintre mai multe regiuni de tempo. Contrabasistul Gyorgy Robert a interpretat cu brio această lucrare ce conține elemente de teatru instrumental și debutează simbolic cu pulsul inimii, înregistrat pe bandă, element care se constituie ca refren și repriză. Diferitele contraste de mișcare sunt asociate unor modalități de atac: alert-staccato, lent-glissando, flageolette, alte articulații, pizzicato, spicato, tremolo, coarde duble, subliniind ideea de subiectivitate a percepției temporale a mișcării..

Piesa de concert pentru vibrafon de Peter Szegő, se regăsește în registrul de exprimare al avangardei exploatând sonoritățile speciale ale vibrafonului în contrast sonor dinamic etalând deopotrivă fragilitatea rezonanței sunetului și stridența atacurilor. Atmosferă: celestă, a liniștii și serenității este frecvent întreruptă de scurte secvențe dinamice, contrastante, fulgurante, mozaicate la extrem: citate scurte din jocuri sau cântece de copii, ostinato-uri abreviate, oscilații melodice secvențate într-un discurs muzical energic și condensat în evenimente sonore. Un univers sonor căruia percuționistul Emil Simion i-a dat viață într-o interpretare de referință.

Cristian Bence-Muk a preferat să incripteze numele maestrului într-un material muzical conceput într-un dialect de semnalizare și comunicare special: *Morse Dedication pentru vioară și pian* avându-i ca protagoniști pe concert maestrul Paul Sârbu și pe pianista Marta

În pauza concertului profesorul Ștefan Angi a lansat "cartea de dar" intitulată "Cornel Țăranu- Mărturisiri mozaicate, studii și eseuri" editată de Eikon, concepută în două părți: "pe de o parte confesiuni biografice, citate mozaicate din condeiul maestrului, fragmente de interviuri conținând mărturisirile sale asupra celor mai importante etape parcurse până acum, și bineînțeles, evocarea amintirilor despre creațiile sale compuse în aceste perioade. Pe de altă parte, figurează studii și eseuri ale autorului acestui volum, scrise de-a lungul deceniilor, privind viața și activitatea lui Cornel Țăranu.."

difficil de sincronizat să coaguleze o melodie surpriză- *Happy Birthday to you*, configurând o glumă muzicală de mare efect la public.

Iulia Cibișescu s-a aflat într-o altă zonă de expresie, de tip avangardist, cu lucrarea sa intitulată *Plus Infinit*.

Debutând furtunos în prima parte, expresia devine burlescă în cea de-a doua secțiune suprapunând mai multe straturi sonore cu semnificații diferite, pentru ca în cea de-a treia

"scenă" disoluția discursivității trioului să mute "reflectoarele" pe solistica clarinetului într-un glissando și un continuum sonor eterat.

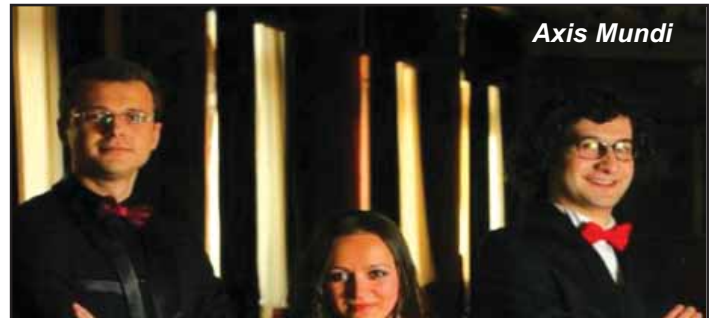
Tudor Feraru și-a intitulat "portretul omagial" *Con Tenerezza*, realizând un discurs izomorf, figurativ ca un "perpetuum sonor" ce trece de la instrument la altul, de la un registru la altul, o muzica a cărei repetitivitate creează o senzație de *ad infinitum* și conține în același timp o prospețime energetică întreruptă brusc, de tăcerea generală, fără o strategie conclusivă (un posibil mesaj încriptat sau o *neverending story*?).

Dora Cojocar în piesa sa *Mnemosyne*, rememorează anumite teme, motive din creația compozitorului semnificative pentru compozitoare. Ca întotdeauna, amprenta sa stilistică este puternică și profundă conținând contraste și variații ale unor materiale prelucrate măiestrit prin subtilități și gesturi discursive-retorice de mare rafinament.

Ghirlande en resonance semnată de Ionică Pop este o evidentă aluzie la celebra lucrare a maestrului folosind în contrapartidă un discurs ce frizează "absurdul" prin elemente de teatru muzical, satirice. Interpreții vorbesc, gesticulează rostesc cuvinte ce semnifică pierderea, disoluția sensului, o oboseală evidentă a

instrumentelor – personaje care se tânguie, se vaită, vioara care se dogește, se dezacordează -; toate acestea pot reprezenta o lume în derivă din care autoironia nu lipsește.

În încheierea portretului de grup Ciprian Pop recurge la rândul

său la "invocarea" unei zeități, de data aceasta traco-dacă, numită *Kondaon*. Printr-un discurs ostinat energetic, conținând elemente modale și ritmuri cu valoare arhetipală, prelucrate variațional cu bun gust într-un joc metamorfic tonic, dinamic, compozitorul construiește o culminație și un final spectaculos ce a asigurat penetranță și receptivitate maximă acestui portret de grup în integralitatea sa și în eterogenitatea sa expresivă.

În ceea ce privește performanța interpretativă a artiștilor trioului Axis Mundi, se impun două atribute esențiale: virtuozitate și expresivitate la superlativ

Repriza concertului, cu *Secvențe* de Cornel Țăranu a fost realizată de către orchestra de coarde *Diletto musicale* condusă de violonista Melinda Beres și dirijată de Matei Pop. Realizarea acestei lucrări - prima audiție a avut loc în 1961- stă simbolic sub semnul tinereții revelând un lirism intens și patosul unui discurs orchestral ce are la bază tipologia recitativului doinit și a ostinato-ului dansant. Scriitura în stretti, asimetriile ritmice, "aulodiile" prevesteau limbajul marilor simfonii.

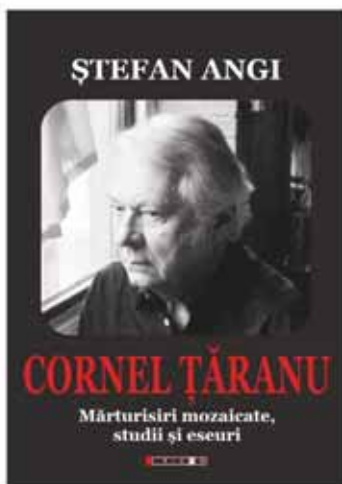
O aniversare prolifică în creativitate, cu irizații multiple către toate zonele expresiei spiritului contemporan reflectat în muzică, căruia maestrul Cornel Țăranu i-a dat aripi atât în creațiile proprii cât, mai ales în cea a discipolilor de-a lungul acestui festival dar mai ales de-a lungul întregii sale vieți dedicate muzicii. La mulți ani stimate maestre!

Pagini de
Mirela MERCEAN-ȚÂRC

LANSARE DE CARTE

Invitați:

Cornel Țăranu
Pavel Pușcaș
Gabriel Banciu
Ștefan Angi
Vasile G. Dâncu

Duminică, 19 octombrie 2014, ora 11.00,
în timpul pauzei Concertului
ad honorem Magistri Cornel Țăranu,
Studiul de concert la Academiei de Muzică
„Gheorghe Dima”, str. I.C. Brătianu nr. 25.

(Ștefan Angi) Cartea a fost prezentată de doi esteticieni de marcă: prof. univ dr. Gabriel Banciu și prof. univ. dr. Pușcaș Tiberiu.

Partea a doua a concertului a fost reprezentată de șase ipostaze compoziționale abreviate, create la "comanda" inițiatorului și amfitrionului sărbătorii, Adrian Pop, interpretate de una dintre cele mai strălucite formații camerale tinere, Trio Axis Mundi, alcătuită din Radu Dunca vioară, Aurel Băcan clarinet și Eva Butean pian.

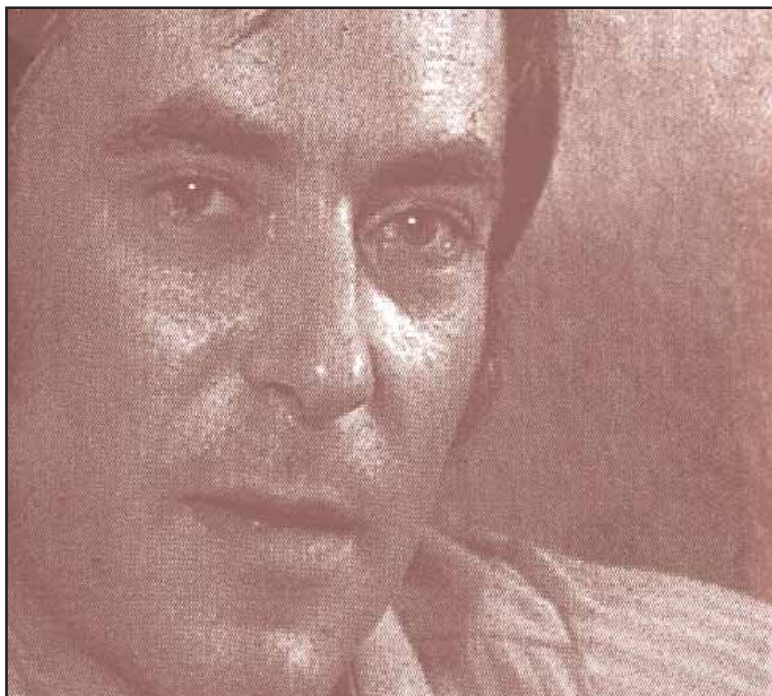
TocCaTa brevissima de Șerban Marcu este construită pornind de la inițialele numelui maestrului, pentru ca prin metamorfoze ritmico-melodice ostinate extrem de rapide și

Remember RICHARD OSCHANITZKY (1939–1979)

Alex VASILIU

Despre Richard Oschanitzky se cuvine să vorbim mai mult în 2014, când ar fi împlinit șapte decenii și jumătate de viață, când s-au adunat trei decenii și jumătate de când s-a stins.

Stăruie în mintea multor muzicieni români imaginea singulară a lui Richard Oschanitzky, cel împătimit de jazz - compozitorul, aranjorul, pianistul, vibrafonistul, conducătorul de formații. Timp de aproape 20 de ani, așa a fost vizibil. Deși în perioada studiilor la clasa de

compoziție a lui Mihail Jora de la Conservatorul bucureștean (1955-1959) a cucerit admirația și respectul colegilor, a profesorilor pentru că era un excelent cititor de partituri la prima vedere, oricât de dificile ar fi fost (partituri de orchestră!), pentru că stăpânea tehnici de scriitură "din vechime" și din vremea lui. Dealtfel, ca elev la Liceul de cultură generală "Nicolaus Lenau" din Timișoara, nu la Liceul de muzică, Oschanitzky scrisese *Două romanțe pentru voce și pian* pe versuri de Heinrich Heine, *Două lieduri pentru mezzo și pian*, *Bolero pentru vioară și pian*, un *Cântec pentru republică* (cor mixt și pian, pe text propriu), iar *Missa în fa minor* i-a fost

cântată în 1955 în Domul din Timișoara, el susținând partea de orgă. Secțiunea "Gloria" a convins comisia Conservatorului să-l admită pe primul loc.

În tinerețe scutier al modernismului (deplin înțeles ca urmare a studiilor la Conservatorul din Leipzig), mai târziu iritat, uneori, de anumite îndrăzneli găsite în partiturile studenților săi, Mihail Jora admira la Oschanitzky însușirea fără reproș a tehnicii bachiene de compoziție, preferința pentru scriitura din spațiul german. La rândul său, Oschanitzky împărtășea concepția maestrului, ce privilegia claritatea, eficacitatea ideilor și a exprimării muzicale, pe toate palierele. În plus, la fel de important, prețuirea folclorului arhaic, infinit de generos în idei pentru un compozitor. Oschanitzky mai avea o calitate, foarte rară: improviza la pian în orice stil. Cu o ușurință, cu o virtuozitate a ideilor și a cântului instrumental ce îi asiguraseră statutul de vedetă printre colegii adunați în timpul pauzelor dintre cursuri, să-l asculte.

O lungă serie de partituri argumentează conștiințiozitatea, puterea de muncă, talentul, știința de care a dat dovadă Richard Oschanitzky în timpul studiilor la Conservator. Notez aici câteva titluri: *Missa Brevis*, *Seara* – lied pentru voce și pian (1956), *Pentru tine*, *Republică* – cantată pentru cor și orchestră (1957), *Cântarea iubirii* – șapte cântece pentru bariton/mezzosoprană și orchestră de cameră (1957-1958), miniaturi pentru pian, *Cinci coruri pe texte în limba germană*, *Odă patriei mele* – cantată pentru cor și pian (1957), *Uvertură la o comedie* (1959). Cele două distincții importante: premiul I la Concursul de lucrări vocal-simfonice organizat la aniversarea unui deceniu de la proclamarea republicii, și singura bursă "Enescu" acordată în 1959 pentru "Cântarea iubirii" au fost recunoașteri oficiale suficiente să paveze drumul spre succes al compozitorului Richard Oschanitzky.

Dar curajul și inconștiența vârstei de 20 de ani l-au împins să accepte invitația de a cânta jazz la ambasada Egiptului în seara de Revelion 1958-1959. În acea epocă, românii le era interzis să aibă relații cu cetățeni și cu instituții din străinătate. A fost, oricum, o epocă foarte dificilă din punct de vedere ideologic, un moment în care autoritățile comuniste au dovedit inflexibilitate față de oricine se manifesta dincolo de rigorile politice. La 13 mai 1959, Richard Oschanitzky a fost exclus din Conservator în cadrul unei ședințe publice. Mulți studenți de la alte instituții de artă au trecut prin aceleași încercări. Dintre muzicieni, trebuie menționați compozitorii Ștefan Zorzor și Anton Zeman, pianiștii George Rodi Foca și Eugen Ciceu, violonistul Vladimir Cosma. Toți au devenit, ulterior, nume importante ale muzicii românești și internaționale.

Pentru a se întreține, Richard Oschanitzky a lucrat intens ca pianist în formații angajate în cele mai luxoase hoteluri din București (Lido și Ambassador). Abia după excluderea din Conservator el a dovedit că în afara cunoașterii și practicării tehnicilor de compoziție

acreditate de istoria muzicii academice, și-a însușit rapid toate stilurile muzicii de divertisment cultivate în anii '60. De parcă toată cultura, știința de carte, talentul componistic și de pianist nu ar fi fost deajuns, Oschanitzky mai avea o calitate: scria aranjamente și orchestrații, compunea lucrări originale uimitor de rapid. De aceea a fost solicitat de Casa de discuri Electrecord, de Radio și Televiziune, de teatre din București, Brașov, Sibiu, Arad, de studiourile cinematografice "Animafilm" și "Sahia". Numai în perioada 1961-1966 a semnat aproape 1000 de aranjamente și orchestrații (pe care le-am identificat conform agendelor personale, mărturisirilor unor interpreți și compozitori, avizelor de plată emise de Uniunea Compozitorilor).

Fără a fi cu adevărat interesat de muzica ușoară, Oschanitzky a respectat ideile fiecărui compozitor (român sau străin), inventând mereu cele mai frumoase, mai expresive, uneori mai îndrăznețe formule armonice, ritmice și timbrale, plasând multe teme oferite de autori cunoscuți în categoria capodoperelor genului, sau conferindu-le statut-ul superior, de *lied*. Cu atât mai mult se poate vorbi despre acest gen în cazul compozițiilor sale. Nu sunt multe, dar fiecare este o bijuterie. Lista completă nu poate fi reprodusă aici, însă trebuie menționate "De ce pari trist", "Jucăriile", "Concert de toamnă", seria de bossanove "Umbra", "Când ai plecat", "Song", "Un mic cuvânt", "Un vis", "Noi doi".

Richard Oschanitzky a fost al doilea muzician român care a înțeles ce posibilități oferă folclorul pentru ca jazz-ul european și din alte zone etno-culturale să nu fie doar o copie a modelelor americane. Spre deosebire de Jancy Körössy, orientat spre tradiția românească urbană reprezentată de tarafuri, Oschanitzky s-a simțit atras în special de tradiția arhaică. Explicația constă în deschiderea sa spirituală, curiozitatea, îndrăzneala de a inocula fluxului muzical propriu formule melodice, ritmuri, sonorități inedite pentru publicul din România și din străinătate. Concepție ce i-a fost confirmată în timpul studiilor la Conservator de prestigiosul compozitor și profesor Mihail Jora. Trei etape au marcat evoluția relației folclor-jazz în accepția lui Richard Oschanitzky:

1. alegerea, ca temă, a unei melodii românești cunoscută, pentru care a scris aranjamente și a improvizat în stil jazzistic modern american
2. inventarea unui motiv sau fraze melodice în stil tradițional și dezvoltarea acesteia în manieră freejazz (ca mod de aranjament pentru combo/bigband și cânt solistic spontan)
3. succesiunea/ suprapunerea motivelor melodico-ritmice reprezentând folclorul balcanic, japonez,

indian, valsul vienez într-un adevărat "concert al lumii", cum l-a numit Oschanitzky însuși în 1979 (Timișoara), un la fel de adevărat și incitant "neobabelism muzical", după formula inedită dar inspirată a lui Dan Dediu (2014, Iași).

Astfel a înflorit în anii 1967-1970 o altă ramură a jazz-ului românesc încadrabilă stilului etno-jazz, fenomen sincron cu experimentele și reușitele unor

muzicieni din Polonia (Krzysztof Komeda), Azerbaidjan (Vagif Mustafa Zadeh) și America de Nord ("Art Ensemble of Chicago").

Cele două concepții reprezentând lumi spirituale aparent antagoniste (clasic-europeană, predeterminată și jazzistică, spontană) au fost deseori reconciliate de Richard Oschanitzky în diferite moduri. Mai întâi în miniaturi, din punct de vedere al concentrării ideilor muzicale, numărului restrâns de interpreți și duratei mici a lucrărilor. Preluând modelul impus în perioada 1953-1964 de "Modern Jazz Quartet", de trio-ul Jacques Loussier și de cvartetul Dave Brubeck, Richard Oschanitzky și-a ales creații instrumentale de Bach sau a scris invențiuni în stilul acestuia pentru pian, saxofon alto, contrabas și baterie. Ideea lui originală a constat în reproducerea frazei bachiene cu accentele schimbate, potrivite pulsului ritmic specific jazz-ului, care este swing-ul. Astfel s-a născut un alt tip de dinamism. Melodiei de factură bachiană (originală sau compusă de Oschanitzky) i-au fost inoculate formule de cânt tipic jazzistice, rezultatul sonor-muzical fiind o combinație uimitoare, ireproșabilă, fermecătoare. Se pot da ca exemplu Gavota din Suita în re minor, Invențiunea pe motivul B.A.C.H pentru cvartet de jazz, Aria din Partita a II-a, pentru voce, pian/orgă, contrabas și baterie, Aria pentru voce feminină și orchestră de coarde, prelucrările unor creații de Gluck sau Vivaldi pentru două voci feminine și grup vocal de acompaniament.

(Va urma)

Concert simfonic la Opera Națională București

Carmen MANEA

Sub genericul *Romantismul între virtuozitate și mesaj*, în 16 aprilie 2014, la Opera Națională bucureșteană a avut loc un eveniment artistic deosebit. Orchestra instituției, condusă de maestrul Ovidiu Bălan a prezentat publicului un program alcătuit din două lucrări valoroase aparținând repertoriului simfonic - *Concertul nr. 1 în re major, opus 6* de Niccolò Paganini și *Poemul simfonic "Don Quijote"* de Richard Strauss -, realizate în colaborare cu soliști de marcă ai muzicii românești actuale: violoncelistul Marin Cazacu, violonista Simina Croitoru și violistul Carol Mai-Antal. Prezența orchestrei pe scenă a însemnat un plus de responsabilitate față de actul artistic, dar și oportunitatea evidențierii unor calități individuale și de ansamblu. Fascinați de frumusețea și bogăția semantică a muzicii romantice, spectatorii au avut ocazia să participe la un eveniment de înaltă ținută artistică. În prezentarea programului, muzicologul Cătălin Sava, a oferit detalii interesante despre lucrările interpretate, menite să faciliteze înțelegerea mai nuanțată a trăsăturilor stilistice și estetice ale acestora. În anul care marchează aniversarea a 150 de ani de la nașterea compozitorului Richard Strauss, a fost prezentat unul dintre celebrele sale poeme simfonice.

Programul a debutat cu *Concertul nr. 1 în re major, opus 6* de Niccolò Paganini, în care orchestra Operei, dirijată de maestrul Ovidiu Bălan a avut-o ca solistă pe violonista Simina Croitoru, un nume consacrat printre interpreții tinerei generații. La cei 24 de ani ai săi, aceasta deține un palmares impresionant de premii la competiții naționale și internaționale de prestigiu, remarcându-se și prin numeroasele prezențe pe scene

Simina Croitoru

de concert din țară și din străinătate. Studentă la master la clasa prof. univ. dr. Gabriel Croitoru, apreciată violonistă colaborează cu ansambluri de marcă precum Orchestra Națională Radio, Orchestra Națională de Tineret, Camerata Regală, cu orchestre Filarmonice din provincie etc. În concertul de Paganini, solista a făcut dovada excelentelor sale abilități instrumentale, dar și a temperamentului său muzical viguros și original. Interpretarea ei a vizat în egală măsură realizarea dezinvoltă a pasajelor de virtuozitate, cât și evidențierea nobleței expresive a partiturii. Aceia care abordează creațiile lui Paganini, trebuie să dea dovadă nu doar de stăpânirea secretelor artei violonistice, ci și de mult entuziasm, de elan și spontaneitate. În prima mișcare a concertului, *Allegro maestoso*, Simina Croitoru a dezvăluit un evantai bogat de procedee tehnice și a evocat stări sufletești diverse, contrastante. Violonista s-a remarcat prin manieră energică și aplombul cu care a prezentat tema întâi *con forza*, prin siguranța cu care

a parcurs pasajele de virtuozație, precum și prin măiestria cu care a realizat metamorfoza subtilă către lirism (care prefigurează apariția temei a doua). În elaborarea acestei mișcări, compozitorul pare să fi fost influențat de muzica de operă; intervenția orchestrei care anunță parcă "intrarea în scenă" a unui nou personaj, pregătește intonarea temei lirice de către solist, în stilul improvizatoric al recitativului. Depășind dificultățile inerente ale partiturii, Simina Croitoru și-a concentrat atenția asupra reliefării cantabilității și forței expresive a muzicii. În mișcarea a doua, *Adagio espressivo*, solista a evocat cu sensibilitate tristețea și profunzimea muzicii. Ea a fost susținută permanent de orchestra coordonată cu atenție și măiestrie de experimentatul dirijor Ovidiu Bălan. Discursul muzical ce îmbină gravitatea și contemplarea, a fost realizat cu multă subtilitate și fantezie de artiștii de le scenă; ei au evocat un caleidoscop de imagini muzicale diverse, situat între poezie, lirism generos și tensiune (care a atins în anumite momente accente dramatice). Finalul, *Allegro spiritoso*, elaborat în formă de rondo a readus atmosfera optimistă, plină de vervă și elan sentimental. Compozitorul a imaginat o feerie în care personajele și întâmplările cunosc metamorfoze spectaculoase. Calitatea prestației violonistice s-a făcut simțită în momentele de strălucire și impetuozație, dar și în temele senine de serenadă, redată cu noblețe cuceritoare. Versiunea interpretativă scânteietoare, plină de culoare și prospețime a fascinat publicul care i-a aplaudat cu entuziasm pe protagoniști. La bis, Simina Croitoru a interpretat cu dezinvoltură *Recitativ și Scherzo* de Fritz Kreisler, lucrare remarcabilă prin bogăția semnificațiilor, prin umor rafinat și vivacitate.

În partea a doua a programului a fost prezentat *Poemul simfonic "Don Quijote"* de Richard Strauss, lucrare de anvergură, impresionantă nu doar prin dificultatea și complexitatea

instrumentală, ci mai ales prin profunzimea expresivă și semantică. De la primele sunete am perceput valoarea interpreților și capacitatea lor de a întruchipa personaje și întâmplări excepționale. Sub bagheta inspirată a maestrului Ovidiu Bălan, violoncelistul Marin Cazacu, violistul Carol Mai-Antal și orchestra au reușit să readucă la viață faptele eroice și peripețiile personajelor din romanul lui Cervantes, așa cum au fost evocate muzical de Richard Strauss. Elaborată sub formă de temă cu variațiuni, lucrarea

dezvăluie calitățile specifice ale ilustrului reprezentant al romantismului târziu german: inventivitatea melodică, noutatea limbajului armonic (cu disonanțe și cromatisme de o mare intensitate poetică), imprevizibilul ritmic, libertatea cu care autorul abordează orchestrația. Un discurs muzical dens leagă cursul acțiunii sonore între orchestră și soliști, între muzică și povestea cu multiplele semnificații filozofice pe care aceasta le evocă. În interpretarea dificilei partituri, maestrul Marin Cazacu s-a identificat cu eroul. Domnia sa a înțeles ca personajul pe care îl evocă nu îi reprezintă doar pe scriitorul Cervantes și pe

compozitorul Strauss, ci constituie un simbol etern: omul. Pe parcursul desfășurării acțiunii muzicale, publicul a perceput în admirabilă interpretare a lui Marin Cazacu – care a sugerat original metamorfozele personajului de la umor și sarcasm, la liric și tragic –, drama adâncă a omului animat de idealuri înalte, care refuză să accepte convențiile și constrângerile epocii în care trăiește. De la o variațiune la alta, Marin Cazacu a redat cu măiestrie și creativitate originalele fațete ale personajului; arta instrumentală s-a împletit armonios cu capacitatea de a transmite emoții puternice, de a face din fiecare temă, un model expresiv unic, integrat într-o poveste exemplară. Interpretând rolul lui *Don Quijote*, maestrul Cazacu a dezvăluit personalitatea muzicală proprie, înzestrată cu o viziune umanistă originală, bazată pe conceptele de armonie, echilibru și frumos. Am remarcat de asemenea prestația de înalt nivel artistic a violistului Carol Mai-Antal, cel care a interpretat cu sensibilitate și fantezie personajul *Sancho Panza*. Succesul de care s-a bucurat poemul lui R. Strauss s-a datorat fără îndoială coordonării impecabile realizate de dirijorul Ovidiu Bălan. Domnia sa a reușit să construiască întregul, nu din fragmente dispartate, ci dintr-o înlanțuire continuă și coerentă, utilizând o dinamică bogată și originală, cu contraste de timbre și nuanțe, cu o diversitate impresionantă de imagini muzicale și stări sufletești rapid traversate și consumate, cu o paletă de trăiri exprimată într-o manieră unitară, convingătoare.

Concertul de pe scena Operei a fost o reușită incontestabilă: dacă muzica lui Paganini a evocat optimismul și generozitatea, poemul lui Strauss a constituit un omagiu adus valorilor perene ale umanității. O operă genială ca *Don Quijote* rămâne permanent cu numeroase valențe deschise spre orice etapă a istoriei, spre oamenii de ieri, de azi și de mâine.

Cutia Pandorei

Loredana BALTAZAR

Sunt deja o obișnuită a „degustărilor” de aliaje inter-artistice în mod special a celor care alătură muzica *live* filmelor „mute”, printre cele vizionate numărându-se câteva pelicule de referință, capodopere cinematografice, dar și alcătuirii filmice cu încărcătură simbolică și sensuri metaforice, majoritatea de apartenență expresionistă: comedia fantastică *avant la lettre* **Die Puppe/ Păpușa** (1919) regizată de Ernst Lubitsch, clasicul *horror* **Nosferatu-Simfonia groazei** (1922), drama *horror* **Faust** (1926) și docuficțiunea **Tabu** (1931) realizate de F.W. Murnau, ficțiunile experimentale cu nuanțe suprealiste **The Life and Death of 9413: A Hollywood Extra** (1927) – regizori Robert Florey & Slavko Vorkapich, **The Love of Zero** (1928) - regizori Robert Florey & William Cameron Menzies și **The Telltale Heart** (1928) în regia lui Leon Chamroy (după Edgar Allan Poe) inspirate din deja celebrul **Cabinet al doctorului Caligari** (1920) semnat de Robert Wiene, -ul lui (1927) – considerat a fi primul

Dominik Schuster

lungmetraj SF din istoria cinematografeiei, apoi un alt *horror* clasic - **Prăbușirea casei Usher** (1928), regizat de după adaptarea lui Luis Bunuel, drama western **The Wind** (1928) realizată de Victor Sjöström și, recent, drama cu substrat psihologic **Cutia Pandorei** a lui G.W. Pabst care, în 1929 trasa explicit direcția unei orientări realiste cu inflexiuni romantice.

Depășind curiozitatea firească a oricărui cinefil, recidiva prezenței la un asemenea tip de evenimente s-a datorat, în mare măsură, interesului pentru noua „interpretare” sonoră a textului filmic, care valorifica imaginea integrând-o într-un ansamblu gestual complex alcătuit din muzica „acompanitoare” propriu-zisă, inserția rostrii unor fragmente literare ce redimensiona impactul expresiei vizuale și, nu în cele din urmă, conceperea unui lexic onomatopeic combinat cu zgomote de foley – proiecția subconștientului personajelor deasupra jocului actoricesc, remodelând creativ percepția receptorului (după cum s-a întâmplat în cazul peliculelor „ghidate” de

Radu Rădescu, formația Einuea și actrița Crenguța Hariton, ori de grupul *Foley'Ala*).

Ultimul eveniment de acest gen la care am fost prezentă, programat în luna octombrie pe scena Ateneului Român, și-a propus să schimbe într-un mod aparte centrul de greutate al relaționării cu publicul, deplasând declarat accentul dinspre zona de interes vizual către primatul receptării auditive. Motorul unei asemenea inițiative s-a numit Goethe-Institut, care a comandat tânărului compozitor Dominik Schuster o partitură pentru orchestră care să îndeplinească rolul unei coloane sonore (variantea inițială a muzicii fiind considerată pierdută) pentru **Die Buchse der Pandora / Cutia Pandorei**, unul din reperele importante ale cinematografeiei germane interbelice. Bazat pe tragedia *Lulu* a lui Franz Wedekind (alcătuită din piesele *Erdegeist / Spiritul pământului* și *Die Büchse der Pandora / Cutia Pandorei*), filmul și-a șocat contemporanii prin modernitatea viziunii asupra unei societăți în declin, criticată dur prin abordarea directă a unor teme „de trotuar” precum prostituția, homosexualitatea, dependența de alcool, traficul de carne vie etc. Peste toate aceste ingrediente, Pabst își coboară ironic privirea, agrementând parcursul dramatic al poveștii cu situații și atitudini aparent comice care ascund în subtext eșecul unor personaje din diferite categorii sociale. Responsabilă inconștient de nenorocirile celor din jurul ei, Lulu (întruchipată, cu o senzualitate incredibil de rafinată, de Louise Brooks) devine victima propriei „cutii” malefice, care o va absorbi pe neștiute pentru a-i elibera convivi.

Dacă partitura compusă inițial pentru acest film de către Willy Schmidt-Gentner (unul dintre cei mai prolifici compozitori germani ai acestui gen, în anii '30) avea accente operetistice așa cum se obișnuia pe atunci, Dominik Schuster a ales, în tentativa sa de a colora timbral întreg parcursul acțiunii, să se exprime într-o manieră postmodernă, combinând arsenalul de efecte fonice efectiv ilustrative pentru fiecare cadru filmic cu trasee muzicale sugestive în sine din punct de vedere dramaturgic. Rezultatul acestui tip de gândire componistică s-a materializat într-un demers sonor fluid, cu o evoluție proprie meticolos gradată ce susține imaginea filmului având totodată o personalitate proprie.

Prima audiție absolută a acestei „restituii muzicale” semnate de Dominik Schuster a fost încredințată Orchestrei Române de Tineret, sub bagheta dirijorului german Stefan Geiger, personalitate artistică familiară atât iubitorilor muzicii noi cât și auditorilor repertoriului clasic. Înzestrat cu o energie debordantă (absolut necesară pentru a susține tensional întreaga partitură – ce „acompaniază” pelicula pe parcursul celor peste două ore de vizionare), Stefan Geiger a condus ansamblul orchestral cu fermitate și căldură, punctând atent principalele momente ale acțiunii dramatice, construind punți către culminațiile emoționale, modulând expresiv diferitele atitudini ale personajelor prin arcuiri sensibile ale liniilor melodice; orchestra i-a urmărit intențiile cu fidelitate, funcționând – ideal – ca un singur instrument creator de atmosferă. Fuziunea dintre vizual și fonic s-a realizat firesc, pe fundalul unui echilibru inteligent între narativitatea discursului cinematografic și contrapunctările

intervențiilor sonore în care se regăseau, pulsând, trăirile interioare ale personajelor (admirabilă performanța interpretativă a Orchestrei Române de Tineret, formație-pilot metamorfozată în scurt timp într-un veritabil brand de țară al tinerilor artiști autohtoni, din inițiativa maestrului Marin Cazacu).

O valență în plus a acestei ultime premiere românești filmic-muzicale este, în mod evident, crearea unei partituri solid structurate după toate regulile genului, care poate fi redată și ca o suită orchestrală de sine stătătoare, fără a fi tributară vizualității cinematografice – o

realizare componistică incontestabilă, pentru care Dominik Schuster merită încă o dată să fie felicitat!

Și dacă „vinovat” de reușita acestui eveniment s-a dovedit din nou a fi tandemul dintre film și muzica *live*, apt să atragă spectatori ai ambelor arte sub cupola Ateneului Român, ar putea prinde contur și ideea unui festival centrat exclusiv pe acest tip de comuniune artistică ce ar panorama, sub auspicii sonore diferite din punct de vedere stilistic, întreaga istorie a filmului „mut”. Sunt convinsă că ar avea succes!

„EUMENIDELE” (Orestia III) de Aurel Stroe

Lena VIERU CONTA

A fost o surpriză foarte plăcută să aflu ca opera „Eumenidele” de Aurel Stroe este din nou adusă pe scenă, într-un moment când muzica generației „de aur” - Tiberiu Olah, Myriam Marbe, Ștefan Niculescu, Aurel Stroe și Anatol Vieru – este cantată prea puțin.

Inițiativă de a pune în scena acest spectacol aparține unui grup

sarcini organizatorice solicită capacități, perseverență și volum de muncă ieșite din comun.

Rezultatul a fost pe măsura așteptărilor: un spectacol de înaltă ținută. Cântăreții au impresionat prin calitățile vocale și prin crearea unor personaje memorabile. Cristian Ardelean – Oreste, Cosmina Ivan – Atena și Nicolae Hațegan - Apollo – au susținut partituri de mare virtuozitate, lăsând și o impresie vizuală puternică: trei personaje cât se poate de contrastante, puternic individualizate și totuși supuse unei conștiințe de ansamblu rămân în amintire cu claritatea figurilor pictate pe vasele grecești antice.

Eriniile/ Eumenidele - corul antic, concepute de către regizor ca o prezență sobră în mișcări, dar puternică în expresie muzicală au interacționat dramatic cu cei trei protagoniști. Doi corifei au condus acest spectacol: pe scena, inegalabilul saxofonist Daniel Kientzy; în fosa, eficient și precis - dirijorul Cezar Verlan.

Este greu de imaginat un alt saxofonist susținând această partitură complexă, solicitantă, spectaculoasă. Dincolo de virtuozitate – uluitoare, în cazul lui Kientzy – partitura cere o deșăvârșită precizie, concentrare, prezență de spirit și nu în ultimul rând prezență scenică. Daniel Kientzy excelează în toate acestea; nu e de mirare că Aurel Stroe i-a dedicat opera.

Dirijorul Cezar Verlan a coordonat cu profesionalism întreaga echipă în aceasta partitură dificilă. Precizia gesturilor, înțelegerea

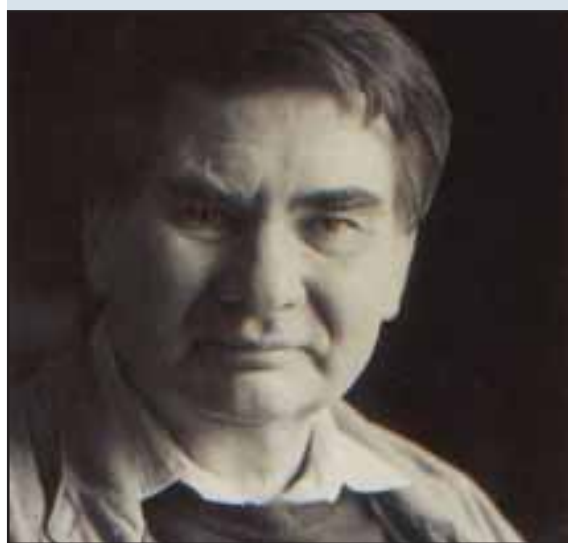

deplină a spiritului acestei muzici au jucat un rol esențial în coerența ansamblului.

Concepția scenică a lui Vlad Dragomirescu este clară și totodată bogată în sensuri; tânărul regizor dovedește imaginație, cultură și gust în opțiunile sale. Scenografia Monicăi Stoian merge pe aceeași linie de sobrietate demnă. Spectacolul lasă un sentiment de echilibru și autenticitate: muzica lui Aurel Stroe, puternică, originală, este exaltată de o organizare vizuală a scenei de tip clasic, redusă la esență. Nici o agitație inutilă, nici o afectare nu tulbură desfășurarea muzicală; totul e coerent și nobil. Vizualul nu intră în competiție cu ceea ce se aude, ci colaborează, elegant, simplu, cu textul lui Eschil și muzica lui Stroe.

Întocmirea programului de sală merită și ea câteva cuvinte de apreciere: textele selectate sunt interesante, vii și bine alese; reproducerea a două pagini din manuscrisul lui Stroe e o idee excelentă.

Un public avizat și entuziast a aplaudat îndelung acest spectacol memorabil în Sala de operă a Universității de Muzică din București.

entuziast de profesioniști de la Filarmonica Banatul din Timișoara; implicarea, dăruirea acestor oameni în realizarea proiectului merită toată admirația, căci a monta o operă contemporană nu e de loc ușor.

Pregătirea cântăreților, confrunțați cu probleme de intonație, de ritm, de pronunție (o parte din spectacol se cântă în greacă), găsirea unor soluții de regie și scenografie convingătoare stilistic, multiplele

In memoriam Ana Pitiș

Carmen MANEA

Există o necesitate profundă de a readuce în orizontul amintirii anumite personalități care ne-au marcat evoluția, așa cum există în fiecare dintre noi un impuls interior îndreptat spre păstrarea modelelor. Admirația autentică, reală, profund asimilatoare și gratitudinea sinceră pe care o datorăm unor maeștri cu har, care au contribuit la formarea profesională și morală a multor generații de muzicieni, constituie sentimente care nu au nimic comun cu clișeele idolatriei sau ale modei. Acestor oameni minunați, adevărați corifei ai culturii muzicale românești le datorăm toată recunoștința și respectul nostru, aceia care am avut privilegiul de a-i cunoaște și prețui.

La începutul lunii septembrie, doamna profesoară Ana Pitiș a trecut la cele veșnice. Pentru arta pianistică și pedagogia contemporană, tristul eveniment semnifică despărțirea de un reprezentant strălucit, care timp de șapte decenii a contribuit în mod exemplar la afirmarea potențialului de sensibilitate, de inteligență și experiență muzicală românească; înzestrată cu calități de excepție, domnia sa a intrat în dialog cu tradiția națională și cu valorile pedagogiei și muzicii universale. Apreciată deopotrivă în postură de pianist concertist, de pedagog și de teoretician al artei interpretative, profesoara Ana Maria Iulia Pitiș a constituit un model demn de urmat în învățământul preuniversitar și academic, precum și în viața cultural-artistică românească.

Activitatea sa prestigioasă în calitate de pedagog a fost marcată de devotamentul față de nobila misiune, de aspirația pentru lucrul finisat, de pasiunea, înțelegerea, discernământul și risipa de energie în vederea atingerii unor obiective importante. În lucrările teoretice elaborate de distinsa muziciană, în orice expresie gândită și scrisă, se oglindește acel ansamblu de frumusețe, de demnitate, de

profesionalism, de elegantă acuratețe, ce conferea prestanță și distincție persoanei sale; cărțile valoroase pe care le-a scris, reprezintă contribuții de marcă în cadrul pedagogiei și artei pianistice românești, dar și o modalitate proprie de integrare în ambianța ideilor și creațiilor durabile din perimetrul cultural universal.

Continuatoare a tradiției școlii pianistice a Constanței Erbiceanu, profesoara Ana Pitiș s-a clădit pe sine, neobosită, de-a lungul anilor, până la o împlinire care a însemnat pentru toți cei care au cunoscut-o, stimat-o și admirat-o, un reper profesional și uman demn de urmat. Elevii și studenții care au beneficiat de îndrumarea sa, au apreciat măiestria, pasiunea și dăruirea aceleia care și-a îndeplinit în mod exemplar misiunea de pedagog și educator. Prin întreaga sa existență, doamna Pitiș a ilustrat în mod strălucit dictonul lui Hegel, după care „*omul nu este altceva decât șirul faptelor sale*”.

Numărul impresionant de muzicieni actuali care îi datorează formarea profesională stă mărturie pentru aportul inestimabil în cadrul pedagogiei și al artei interpretative. Printre foștii elevi ai doamnei Pitiș menționăm câteva nume de pianiști și pedagogi, care de-a lungul vremii au avut (sau desfășoară în prezent) o carieră notabilă în țară precum Victoria Ștefănescu, Marieta Leonte, Cristea Zalu, Liliana Rădulescu, Florina Cozighian, Alexandru Dumitrescu, Mihai Ungureanu, Verona Maier, Livia Teodorescu-Ciocănea, Liliana Iacobescu, Georgeta Stoleriu, Luminița Berariu și numeroși profesori care activează în învățământul preuniversitar. Alți discipoli s-au bucurat de succese pe scenele de concert și în conservatoarele din străinătate: Eugen Ciceu, Albert Gutmann, Dan Atanasiu, Alexandru Preda, Mirabela Dina, Aurelia von Hoven, Matei Varga, Bogdan Dulu.

Prezența ilustrei profesoare se remarcă prin distincție și frumusețe; trăsăturile feței, atitudinea elegantă, armonia gesturilor sale, calmul și

simțul măsurii, seninătatea gândirii, care pendula între exigență și bunătate, toate acestea caracterizau o personalitate echilibrată, de înaltă ținută morală.

Ființa sa spirituală, împlinită în numeroase sensuri, a îngemănat claritatea gândului logic, pasiunea pentru simetria formei și sensibilitatea nuanțată. Se afla la confluența puterii spontane, creatoare, cu o cerebralitate mereu trează și vigilentă. De-a lungul întregii vieți a studiat permanent, a căutat să-și îmbogățească experiența profesională prin acumulări teoretice în domeniul pedagogiei și artei pianistice,

Înalta conștiință a determinat-o să aleagă cu discernământ, în toate ocaziile varianta pozitivă, să meargă

neabătută în sensul progresului. De aceea, poate că a renunțat la cariera de interpret, în favoarea formării tinerelor generații de muzicieni. Pentru discipolii săi și pentru toți cei care au cunoscut-o, rămâne un exemplu luminos de pedagog și de muzician generos, cu o neabătută atitudine umanistă, cu un remarcabil simț al echității, cu o conștiință a obiectivității necesare, cu un desăvârșit tact în soluționarea problemelor. Doamna Pitiș a întruchipat intelectualul umanist și pedagogul prin excelență; nevoia de armonie, de echilibru, de plenitudine izvora dintr-un stil de viață marcat de generozitate și modestie.

Arta și umanitatea au conferit activității sale prodigioase -

desfășurată în diferite direcții - un caracter unitar. În numeroasele sale lucrări, ca trăsătură generală, se remarcă efortul de a conferi cercetării calitate, actualitate, credibilitate și soliditate științifică. Posesoare a unei experiențe pedagogice vaste, a unui pronunțat simț al frumosului, al măsurii și al armoniei, doamna Pitiș a elaborat în colaborare cu Ioana Minei **Tratatul de artă pianistică** (1979) și **Teoria comportamentului pianistic** (1997), în care a abordat tematica într-o manieră novatoare, interdisciplinară, oferind un suport teoretic extrem de util în egală măsură pentru pedagogi și interpreți. Profesorul universitar Dinu Ciocan aprecia *Tratatul de artă pianistică* drept o lucrare „reprezentativă pentru nivelul internațional atins de școala pianistică românească”, iar maestrul Valentin Gheorghiu ca pe „un prețios aport în clarificarea unor probleme fundamentale ale creației artistice și metodologiei predării instrumentului”.

Doamna Pitiș a lăsat un tezaur inestimabil de cultură și experiență profesională; va rămâne în memoria celor care au cunoscut-o și cu care a colaborat un exemplu de

generozitate și de pasiune pentru nobila profesie. Modelul său va fi dus mai departe de foștii elevi și studenți, care au devenit pedagogi apreciați la rândul lor.

Eminenta profesoară se încadra în categoria celor cu „viziune metafizică” (menționată de Lucian Blaga în *Trilogia culturii*), pentru care, „a fi” înseamnă a participa la absolut, adică la fondul ultim al lumii. Absolutul este deplin în afara timpului, deasupra oricărei limitări și relativități. Trecerea în eternitate a doamnei Pitiș a marcat o eroică despărțire, dar și o eroică renaștere, „un cântec care ne pregătește să înțelegem”, cum spunea Goethe despre un poem de-al său. Sentimentele de recunoștință și admirație față de personalitatea sa se condensează într-o înnoire transfigurată. Discipolii, colaboratorii și toți cei care au admirat-o, vor duce mai departe, cu forțe sporite, aspirațiile domniei sale îndreptate către armonie, ordine și frumos. Pentru că operele de valoare, ca și faptele exemplare nu dispar prin moartea autorului lor și continuă să existe mereu, „*per ora virum*”. așa cu menționează un epitaf antic.

În memoria discului

Viorel COSMA

Casa de discuri *Electrecord* ne face un cadou artistic în această toamnă muzicală enesciană (nu cu mult timp în urmă s-a încheiat „Concursul internațional de pian George Enescu” de la București), prin editarea celor două discuri Șerbescu. Am avut bucuria să le admir în direct, pe viu, atât pe mama, cât și pe fiica, în concerte publice. Silvia Șerbescu, cu maestrul Gogu Georgescu la Ateneul Român, mi-a rămas în amintire cu momentul singular *Variațiuni simfonice* de César Franck

nu le-a depășit nimeni de la noi din 1945! Ca istoric însă, nu am să uit că Silvia Șerbescu a făcut parte din școala profesoarei Constanța Erbiceanu, care astăzi nu mai există - din păcate - la *Conservatorul* din București. Ascultându-l în Finală pe rusul Ilya Rashkovsky, care a obținut Premiul al II-lea cu dificilul *Concert nr. 3* pentru pian și orchestră, mi-am amintit ce noblețe avea Silvia Șerbescu în *Concertul nr. 2* de același Serghei Rachmaninov, ce lecție de stil ne-a lăsat marea noastră interpretă.

Discul al doilea al Liane Șerbescu este un document sonor inedit, de rezonanță universală. *Booklet*-ul muzicologic al pianistei autoare, ne-a relevat un cercetător de o rară rigoare științifică în

autoare a peste 450 de opusuri, a *impus-o* în lumea profesioniștilor, scoțând-o din apăsătoarea poziție de „pianistă/concertistă de salon duminical- familial”. Grijuliu tată al celor doi copii-compozitori, Abraham Mendelssohn, îi scria în stilul social al epocii germane din 1820: „Pentru Felix Mendelssohn, pate fi o *profesie*, dar pentru tine trebuie să rămână doar o *podoabă*, nicidecum fondul existenței și activității tale” Iată că Liana Șerbescu i-a schimbat statutul discriminator al femeii din secolele al XVIII-lea- al XIX-lea. Bine a procedat autoarea studiului de aproape douăzeci de pagini (bilingv), când a reprodus - în culori - portretele *tuturor* femeilor-compozitoare, semn convingător al valorii acestor personalități.

Liana nu s-a mulțumit numai cu imprimarea pe disc a câtorva piese reprezentative, ci a tipărit unele ediții critice cu partiturile cele mai importante, a *conferențiat* simpozioane de muzicologie, a *cântat* pe multe meridiane ale lumii muzica acestor compozitoare, reușind să devină o ambasadoare artistică a acestor femei-creatoare. Pentru Clara Schumann, de pildă, și-a cucerit o notorietate aparte, unanim apreciată pe scară mondială. Iată cum, o idee originală a Liane Șerbescu, a impus de fapt, pianistica românească în pragul secolului al XXI-lea, pentru care trebuie să-i fim recunoscători.

descoperirea și selectarea unor pagini muzicale de referință. Pentru prima oară răsună în România, muzica compozitorilor Elisabeth Jacquel de la Guerre (secolele al XVII-lea- al XVIII-lea) și Maria Teresa d'Agnesi (secolul al XVIII-lea), fiindcă Liana Șerbescu are meritul de a le fi popularizat creația în întreaga lume. Pe Fanny Mendelssohn, sora marelui compozitor Felix Mendelssohn Bartholdy,

Un concert special

Florian LUNGU

Sub genericul „**Celebrations Of The Spirit**”, s-a materializat în perioada 17 – 19 septembrie a. c. proiectul reunind două concerte, la Brașov și în capitală, organizate de către „**Green Hours Itinerant**” reprezentat de **Voicu Rădescu**, plus un masterclass teoretic și practic sub egida **Asociației „Star Education”**, evenimente sprijinite generos de **Ambasada Statelor Unite ale Americii** la București. Au evoluat pe podium, drept capete de afiș ale proiectului, mult apreciată noastră vocalistă de talie internațională **Teodora Enache – Aisha** și notoriul basist american **Benny Rietveld**, în fruntea propriului cvintet instrumental.

Mă voi referi în rândurile ce urmează la concertul derulat în sala Teatrului Național București în seara de 19 septembrie. Cei doi protagoniști au intenționat dar și-au propus să și dovedească odată în plus disponibilitatea artei sunetelor de a exceda granițele, de a unifica în chip benefic spiritele de pretutindeni grație limbajul ei universal.

Având la activ douăzeci de ani de carieră scenică în țări de dincoace și dincolo de ocean, **Teodora Enache** a apărut fie și numai în ultimii doi ani în capitală, alături de notorii instrumentiști de jazz de peste hotare precum ghitaristul american **Stanley Jordan** (N.B. – să menționăm invitarea tandemului **Enache – Jordan** la ediția din 4 – 8 noiembrie a Festivalului de Jazz de la Lugano, pe genericul acestuia figurând nume de marcă precum cântăreața **Dianne Reeves**, saxofonistul **Bill Evans**, pianistul **Michel Camilo**), contrabasistul suedez **Lars Danielsson**, bateristul francez **Xavier Desandre Navarre**, ca să nu

mai vorbim de conlucrările anterioare cu muzicieni străini de talia lui **Curtis Fuller**, **Les Paul**, **Ricardo Scale**, **Darius Brubeck**, **Guido Manusardi**, **Burton Greene**, **Gyrfas Istvan**, **Berkes Bolasz**, **Theodosii Spassov** și alții. Deopotrivă semnificative sunt de amintit colaborările vocalistei cu jazzman-i români de prestigiu – între ei, la loc de frunte muzicianul **Johnny Răducanu** căruia aprecia

avut roluri mai mult coloristice.

Trăsătura primordială a programului oferit numeroșilor melomani prezenți a constituit-o **diversitatea** de stiluri și maniere. Astfel, în deschidere s-a improvizat pe canavaua unui cunoscut standard, „**Maiden Voyage**” de **Herbie Hancock**, urmat de celebra temă „**All Blues**” a lui **Miles Davis** (lansată acum 55 de ani în contextul celui mai vândut album discografic

noastră interpretă îi datorează în notabilă măsură formarea sa ca artistă profesionistă

Cât îl privește pe virtuozul **Benny Rietveld**, el a adus cu sine o vastă experiență interpretativă și managerială, în calitate de colaborator prin ani al unor **Miles Davis**, **John Lee Hooker**, **Eric Clapton**, actualmente el impunându-se ca basist și director artistic al celebrului **Carlos Santana**, alături de care a acumulat în palmares nouă premii Grammy și trei Latin Grammy. Basistul a apărut însoțit de patru mai tineri parteneri, admirabili **Manu Koch** - claviaturi, **Allen Won** - saxofon alto, **Ren Martin-Doike** - violă și **Ray Yslas** - percuție (la realizările și calitățile cărora s-a referit pe larg **Paul Tutungiu** în prezentarea concertului). Fie-ne permis să opinăm că îndeosebi secția ritmică alcătuită din pian-bas-baterie a funcționat impecabil, a vădit un veritabil **feeling** și **interplay** de jazz, în timp ce saxofonistul și violista, în sine instrumentiști reductabili însă provenind din muzica clasică, au

de jazz din toate timpurile, „**Kind Of Blue**”); s-a continuat cu o emoționantă „**Doină**” tradițională de la **Maria Tănase** citire... apoi, în derulare alte stardarduri, „**All Of Me**” (**Simons, Marks**), „**Time After Time**” (**Cindy Lauper, Rod Heyman**) dar și două creații originale purtând autograful **Teodorei**, „**Gipsy Memories**” (co-autor **Benny Rietveld**), „**Sînzien**”. Le-au urmat o piesă a latino-americanului **Luiz Cortez**, o prelucrare după tema „**Sephardic Poem**” din folclorul evreiesc (vizionabilă și pe You Tube) și o inspirată compoziție a basistului suedez **Lars Danielsson**, „**Abraham's Bell**”. Dar – fiindcă intervine și un „dar” – explicitarea titlului acestor consemnări, și anume faptul că am fost martorii unui **concert special**, s-a raportat la conceptul interesant, insolit, potrivit căruia fiecărui instrumentist i s-a atribuit pe rând câte un moment al lui, distinct, fie el și o parte dintr-o sonată pentru violă solo de **Paul Hindemith**! Așadar, n-a fost doar o suită de piese de grup ci o depănare pigmentată cu notabile contribuții

individuale. **Per ansamblu**, am asistat la un show plin de vitalitate și culoare, foarte bine primit de public care i-a aplaudat cu entuziasm pe artiști și a cerut bis-uri.

Atinsă de aripa maturității ce vine să să-i valorifice muzicalitatea nativă și autenticul har interpretativ,

ea, pasărea măiastră **Teodora Enache**, când sfioasă, când frenetică, întotdeauna dezinvoltă, a strălucit cu deosebire în **piesele de caracter**, mai ales cele cu iz folcloric. Ea se simte pe scenă ca acasă, posedă argumentul plener al comunicării cu publicul care

înseamnă și înzestrare de la Cel de Sus dar și pregătire asiduă. Neîndoiește charismatică, solista dezvoltă trăiri intense, reușește să convingă, identificându-se expresiv prin fiecare sunet emis. Altfel spus, este acea cântăreață-actriță pe care ne-o dorim cu toții. Felicitări!

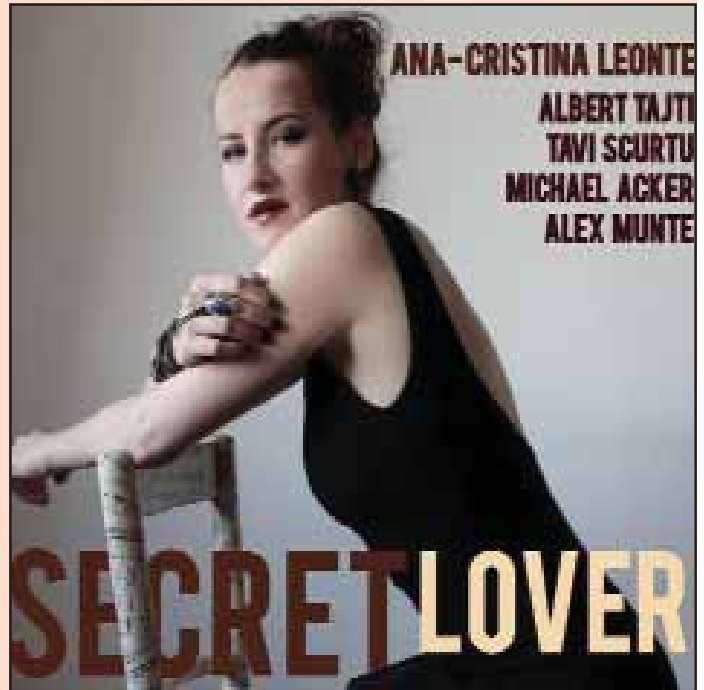
Un disc aparte: Ana-Cristina Leonte

Florian LUNGU

Incontestabil, unul dintre cele mai semnificative albume discografice de jazz apărute în anul de grație 2014 în areal autohton cuprinde zece bijuterii muzicale propuse nouă de **Ana-Cristina Leonte** și ai săi coechipieri de quintet, sub denotația generică „Secret Lover”, album editat de relativ recent înființata casă de discuri „Fiver House Records”. Ne referim la înfățișări creativ-interpretative ce recomandă o artistă de o precoce maturitate pentru vârsta sa ce nu a depășit la această dată un sfert de veac. Modernitatea limbajului, distilările expresive rafinate, cristaline, ingenuitatea seducătoare și sensibilitatea trăirilor solistei – iată atribute ce ne apar cu atât mai surprinzătoare cu cât este vorba despre un disc de debut. În egală măsură apreciable se impun contribuțiile celor patru instrumentiști implicați efectiv în demersul interpretativ comun. În aceeași ordine de idei se cuvine relevată ținuta componistică a materialului muzical oferit, semnat aproape în totalitate de vocalistă, cu excepția primei piese a CD-ului ce reprezintă o parafrază după un prea frumos cântec popular bucovinean.

Tonurile preponderent lirice, incantatorii, fructificând intens scări modale și culori timbrale irizate, configurează un climat evocator, uneori narativ, alteori meditativ, marcat de firescul și sinceritatea necontrafăcute ale exprimării, filtrate de orice afectare. Desigur, cei cinci tineri muzicieni nu se refuză tentației insolitului – grație entuziasmului și energiilor vârstei, dar incursiunile lor în câmpiile elizee ale imprevizibilului, ale fanteziei creatoare poartă amprenta decenței, ba chiar a unei binevenite eleganțe. Nu lipsesc accentele ludice, subtil insinuate în context...

Să spunem că **sentimentul melodic** este, înainte de toate, parametrul de discurs care conferă substanță și pregnanță muzicii discului. Melopee se deapănă molcom ori cu mai incisive jerbe de sunete, atît în expunerile temelor propriu-zise, cât mai ales în relevabile improvizatii. Pentru configurarea cursivelor efluvii melodice, glasul bine timbrat al talentatei și multi-premiatei **Ana-Cristina Leonte** se mlădiează suplu în meșteșugite meandre, conturate cu o ferveare neostentativă. La rându-i, saxofonistul **Alex Munte** respectă conduita modală imprimată traiectelor sale

improvizatorice, sesizabile fiind intervențiile din piesele „Secret Lover”, „I’ll Wait For...”, „In The Middle Of Somewhere”.

Deopotrivă determinantă se vădește a fi **somptuozitatea vestimentului armonic** datorată în special pianului. De altfel înzestratul mînuitor al claviaturii **Albert Tajti** – care s-a implicat și componistic (co-autor al pieselor „323332”, „All Be, Idea”) – marchează contribuția cea mai cuprinzătoare alături de protagonista vocală, aportul său cumulând introduceri la majoritatea pieselor discului, episoade probând vocația sa de acompaniator ca și solo-uri inspirate precum cele din secvențele intitulate „Sora soarelui”, „Apus”, înainte aminitite „I’ll Wait For...”, „323332”, „In The Middle Of Somewhere” și mai ales „All That You Are” – tema epilog detectabilă drept o ipotetică concluzie a discului, totodată un eventual „va urma”.

Cât privește participarea celor doi instrumentiști de secție ritmică, basistul **Michael Acker** și bateristul **Tavi Scurtu**, – ambii reprezentativi pentru elita tinerei generații de jazzman-i români – ei s-au păstrat doar în postura de fideli acompaniatori, însă au oferit cu eficiență și maximă discreție un suport consistent, stabil evoluțiilor celorlalți coechipieri; menționăm totuși existența unei intervenții solistice de ținută a contrabasistului în piesa „Puține vorbe”.

Să conchidem, reiterând în legătură cu albumul **Quintetului Ana-Cristina Leonte** ecuația reușitei: talentul real + practica asiduă + efortul discernământului = valoare.

Festivalul internațional “Dan Spătaru” Mai mult ca perfectul

Octavian URSULESCU

Nu mai avem “Cerbul de aur”, nici festivalul de la Mamaia, Eurovision-ul nostru e așa cum e, ca vai de el, așa că lumina și speranța ne vin, am mai spus-o, de la doar trei manifestări de gen, cele de la Medgidia (toamna), Brăila (primăvara) și Amara (vara), singurele care duc mai departe stindardul respectului față de muzica ușoară românească. Deloc întâmplător, toate trei beneficiază de prezența pe scenă a redutabilei orchestre conduse de compozitorul Ionel Tudor, cu instrumentiști de clasă din big-band-ul Radio. Primele două au și caracter internațional, însă festivalul “Dan Spătaru” de la Medgidia, ajuns, iată, la ediția a IX-a, este special din multe puncte de vedere. Este singurul care

sale se aud în toată piața, probabil dragul de Dan este fericit că-și poate reasculta, de pe soclu, cântecele... Vin de atâția ani aici și o spun sincer, la Medgidia totul este PERFECT: organizare, punctualitate, cazare, masă, afișe, program de sală, ecusoane, stand de carte muzicală și discuri, recitaluri în care sunt invitate toate marile valori ale genului, un film frumos realizat de Adrian Dedu, juriu competent, parteneri media, un mare merit avându-l tânărul și pasionatul director de festival Daniel Gheorghe, care colaborează impecabil cu văduva artistului, doamna Sida Spătaru. Ați observat că

în nici unul din orașele foarte mari ale României, inclusiv București, nu există concursuri importante de muzică ușoară? De ce? Simplu ca bună ziua: nu-l au pe Daniel și nici pe minunatul primar Marian Iordache, care l-a cunoscut bine pe Dan Spătaru și care a înțeles perfect (alăturându-și sponsori puternici și oameni politici cu dragoste de muzică) că pentru un oraș mai mic câștigul de imagine este uriaș - nici Sanremo, între noi fie vorba, nu este o metropolă! Așa că un Sanremo al României este Medgidia!

Pentru cei care nu cunosc centrul municipiului Medgidia, să încercăm să “pictăm” ambianța din cele 3 zile ale festivalului internațional de muzică ușoară “Dan Spătaru”. La doi pași de primăria păstorită cu mare dragoste pentru muzică de Marian Iordache (revista noastră

A. Tudor, G. Ortega, I. Tudor, D. Gheorghe, D. Bouroșu

cinstește, la înalt nivel, memoria unei glorii interpretative, artistul având și un bust în parcul din fața sălii unde se desfășoară festivalul. Cum seara șlagărele

a și premiat manifestarea la care ne referim aici) se află Casa de cultură a sindicatelor “Lucian Grigorescu”, gazda ospitalieră a evenimentului, luminată feeric; din

difuzoare se revarsă șlagărele lui Spătaru, al cărui bust, așezat pe un soclu înalt, ne privește din parcul de peste drum. Pe peretele casei de cultură te întâmpină un panou uriaș (se înțelege, însă, au fost și afișe, programe de sală absolut excepționale, fluturași, ceea ce explică afluența de public), care te îmbie cu toate atracțiile actualei ediții. Urci pe covorul roșu și pătrunzi în foyer, unde nu știi către ce să te îndrepti mai întâi, standul de carte muzicală (volume consacrate lui Dan Spătaru și Alexandru Jula) și CD-uri (BZN) sau spațiul special amenajat cu însemnele festivalului, unde la scurtă vreme după ce făceai fotografia o primeai gratuit de la firma Momentos! Decor funcțional pe scenă (Virgil Popa, fost la TVR), sunet și lumini de calitate (Media Rent), deci ce-și mai poate dori un artist? Păi doar (vis împlinit!) să fie acompaniat de cea mai bună orchestră din țară, cea condusă de compozitorul Ionel Tudor (pian): Andrei Tudor (claviaturi), Dan Marin Ioniță (sax, percuție), Eugen Tegu (bas), Marian Georgescu, Daniel Bouroușu (chitare), Laurențiu Zmău (baterie), Gilberto Acen

foștilor câștigători. Și dacă mai e ceva pentru care primarul Marian Iordache trebuie felicitat este atragerea unor sponsori puternici, în frunte cu Lafarge, invitarea unor personalități (ÎPS Teodosie, Arhiepiscop al Tomisului, senatorul Nicu Moga, deputatul Mihai Lupu) și implicarea tuturor instituțiilor, dintre care s-a detașat Poliția Locală. Organizat de Consiliul local Medgidia, Asociația națională a caselor de cultură ale sindicatelor (jos pălăria în fața acestor redate care rezistă încă în fața asaltului sub-culturii, găzduind evenimente de calitate!) și Casa de cultură "Lucian Grigorescu", festivalul a ajuns la a IX-a ediție, a fost transmis în direct de Neptun TV și a numărat între partenerii media importanți "Actualitatea muzicală". Și a avut un director cum și-ar dori orice festival din țară, pe tânărul Daniel Gheorghe, care a oferit și de această dată o surpriză artistică, cântând în duet cu Adrian Romcescu!

Poate titlul ar fi trebuit să fie "aproape perfectul", fiindcă tot am găsit câteva mici noduri în papură și e bine așa, altminteri organizatorii s-ar fi culcat pe-o ureche! Pentru că urmează să ne ocupăm de palmares, câteva cuvinte despre juriu: a fost prea numeros (11 persoane, când la Amara au fost doar 5 profesioniști de marcă și totul a fost fără cusur) și inegal ca nivel al pregătirii muzicale; din Rep. Moldova, de pildă, era suficient remarcabilul artist Pasha Parfeni. Apoi, cum unii membri au diverse simpatii, e de dorit ca nota cea mai mare și cea mai mică să fie eliminate, pentru că s-a ajuns la situația în care doar intervenția hotărâtă și oportună a președintelui juriului, Voicu Enăchescu, să ducă la conferirea premiului I formidabilei soliste de 17 ani din Rusia, Olga Novikova! Din juriu se cuvine a face parte mai mulți compozitori membri ai UCMR și interpreți de vază, eventual chiar dintre cei invitați în recital. Mulți dintre cântăreții de peste hotare nu iau în serios piesa românească (italienii vin de ani de zile doar cu "O mie de stele" de Gelu Solomonescu), cu toate acestea organizatorii trebuie să impună juriului să nu mai recomande pentru Gală doar cântecele străine, pentru că în acest an spiritul festivalului, cinstirea lui Spătaru prin șlagărele lui, a fost umbrit, doar doi dintre premiați cântând în Gală piese românești lansate de acesta! Or tocmai în asta constă rostul unui asemenea concurs, să propunem creații autohtone invitaților

Torres Ortega (percuție, Cuba). La repetițiile de la București de sonorizare s-a ocupat solistul Marius Văduva, care și aici a dat o mână de ajutor la gala

S. Spătaru, M. Iordache

speciale: cel al casei de modă "Lycor" (designerul Liliana Cornilă a fost finalistă a festivalului de la Mamaia pe când se numea Crează!), acordat tinerei de 16 ani Iulia Constandin, precum și cele ale Asociației pentru promovarea turismului Litoral-Delta Dunării, înmânate de doamna Corina Martin (a promis că anul viitor va sprijini mai serios festivalul, să vedem!) fericiților câștigători ai unor sejururi turistice, aceștia fiind Sebastian Tudor din Roman și Amato Scarpellino din Italia. Premiul revistei "Actualitatea muzicală" a fost acordat tinerei localnice de 16 ani Elena Zlatov, care a cântat cu siguranță "Fără tine" de Cornel Fugaru și "Vin' la noi la Medgidia" de Temistocle Popa. Valeria Pașa din Republica

străini; din acest punct de vedere, Novikova a dat o lecție, cântând într-o limbă română perfectă "Noapte bună, București!" de Temistocle Popa, amintindu-ne de laureatul vietnamez de anul trecut.

Gala laureaților a debutat extrem de spectaculos, Daniel Gheorghe dovedind că nu întâmplător a luat parte la câteva manifestări muzicale în străinătate: fiecare finalist a fost însoțit de un copil purtând drapelul țării respective, efectul fiind extrem de spectaculos! Au urmat câteva premii

Un festival de nota 10

Moldova a primit Premiul din partea Cetățeanului de onoare Elena Frâncu, dar, ascultând-o, am regretat absența de neînțeles din palmares a lui Teodor Manciulea (Râmnicu-Sărat, triumfător la Amara!), Alexandru Tărățeanu (Ucraina) sau a duetului de finețe Theodora Manolache (Iași) – Cristian Prăjescu (Roman). Aplaudat și meritat a fost Premiul "Cornel Fugaru", înmănat de Mirela Fugaru marelui talent Johnny Bădulescu de la Mioveni, 17 ani, care are în palmares trofee cucerite în Elveția, Italia (a cântat alături de AlBano și I Pooh!), SUA; el a interpretat impecabil "Să cântăm chitara mea" de Temistocle Popa și "Într-o zi" de Dinu Giurgiu. Premiul Asociației naționale a caselor

de cultură ale sindicatelor a fost înmănat de secretarul general al ANCCSR, Ioan Cristea (care face mult pentru cultură în întreaga țară), talentatei studente de 20 de ani Adriana Gavrilă (remarcată în această vară la Amara), care a știut să-și aleagă bine repertoriul, cu creații semnate Cornel Fugaru și Ionel Tudor. După mențiunea din această primăvară, la "George Grigoriu", la Brăila, și o alta la Amara (observați că ne referim doar la cele mai puternice, mai serioase festivaluri din

în mână de primarul Marian Iordache, pentru ca la Trofeu dânsul s-o aibă alături pe Sida Spătaru, frumoasa văduvă a artistului. Pe cea mai înaltă poziție s-a situat o cunoștință a publicului local, italianul Amato Scarpellino, care în 2012 a câștigat aici premiul I. Prestația lui ne face să sugerăm menționarea fermă în regulament că a doua piesă din concurs trebuie să fie obligatoriu una ROMÂNEASCĂ lansată de Dan Spătaru, excluzându-se astfel titluri cum ar fi "Drumurile noastre" (versiune a unei melodii sârbești) sau "Ștregarul" (*Un vagabondo come me*, italienească), mai ales că Spătaru a apelat foarte rar la asemenea reluări. Neexistând această precizare, câștigătorul a profitat și a cântat... două piese italienești! Cea de-a doua a fost "Un amore così grande", lansată cu multe decenii în urmă de marele Claudio Villa. Simpatizat, Scarpellino a dobândit la actuala ediție un al treilea premiu, cel de Popularitate, stabilit în urma numărării voturilor spectatorilor, depuse în căsuțe amplasate în holul sălii (am sugera însă ca acestea să nu mai fie transparente!). Dincolo de ierarhii, întotdeauna mai mult sau mai puțin subiective (sunt și "jurații" oameni, nu?), câștigul cel mare rezidă din interpretarea a numeroase creații ale compozitorilor noștri, propaganda pentru muzica ușoară românească

țară), elevul de 18 ani din Roman, Sebastian Tudor, a ajuns la Medgidia la un pas de podium, fiind recompensat cu Premiul organizatorilor. Fără a impresiona, bulgarul Nicky Manolov (care s-a mândrit că piesa bulgărească era produsă de faimoasa Lili Ivanova) a intrat în posesia premiului III, în timp ce pe poziția a doua s-a situat tot un solist cu experiență, dar manierist, Thomas Grazioso din Italia. Ar fi fost absolut nedrept ca acesta să-i fi uzurpat premiul I cuceritoarei Olga Novikova din Rusia, elevă de 17 ani la Școala de muzică din Turinsk, Ural, al său "Cucu!" devenind leit-motivul festivalului. Această distincție a fost

de valoare fiind remarcabilă. Astfel, înafara celor deja amintiți, s-au mai cântat melodii aparținând unor Ion Vasilescu, Edmond Deda, Ion Cristinoiu, Alexandru Imre, Jolt Kerestely, George Natsis, Dan Dimitriu, Andrei Tudor, Nicolae Caragia, Mihai Trăistariu, Cristian Crețu, cele mai numeroase titluri aparținând, se înțelege, lui Temistocle Popa, cel care i-a compus lui Dan Spătaru peste 70 de cântece.

Foarte inspirată a fost, în prima seară, reîntâlnirea cu câțiva dintre câștigătorii edițiilor precedente, chiar dacă unii dintre ei, gen Dumitrache, au venit fără chef, deși au fost plătiți. Este vorba de Iuliana Dumitrache (Trofeu în 2006), Alina Dincă (2007), Alin Văduva (2008), Alin Ignat (2010, ediția 2009

M. Anghel

O. Novikova

nu a avut loc), Aliona Munteanu Moon (2011), Marcela Scripcaru (2012), Diana Antonică (2013). Adrian Romcescu, înafara gustatului duet cu Daniel Gheorghe, ne-a reamintit minunata piesă "Merit eu" de Vasile Veselovschi, iar Monica Anghel și-a pus în valoare vocea de excepție (nu putea ocoli melodia lui Cornel Fugaru, "Spune-mi", cu care a cucerit nu mai puțin de 11 trofee internaționale), avându-l ca invitat pe fratele său. Pepe a făcut mare succes cu temperamentul său, dar ne-am fi bucurat să ascultăm și "Țărăncuță, țărăncuță", ca un firesc omagiu adus lui Spătaru. La 16 ani de la înființare, formația Bere Gratis a trecut în revistă câteva din marile sale succese

("Poveste de oraș", "Ultrafete", "Despre mine și ea", "O lume nebună", "Ce mișto!", "La tine aş vrea să vin", "Două inimi", "Vino mai aproape", "Pas în doi"), dar în locul momentului rock and roll, foarte lung, am fi preferat să mai ascultăm câteva din frumoasele balade ale grupului și mai ales un cât de mic omagiu muzical adus lui Spătaru... Greu de înțeles includerea între atâtea nume grele a solistei Xonia, care i-a declarat cu nonșalanță unei realizatoare de la un post local TV că nu știe cine a fost Dan Spătaru și că nu cunoaște nici un titlu al acestuia! Măcar din curtoazie putea să se uite pe google... Atunci când ești invitat să susții un recital la festivalul "George Grigoriu", de pildă, pregătești măcar un cântec al acestuia, cel puțin fredonat, iar când vii la "Dan Spătaru" e de bun simț să faci un cât de mic record cu bogăția de cântece lansate de acesta (se poate prevedea chiar în contract). Chiar și celebrul duet olandez BZN (Jan Keizer, Anny Schilder) a inclus în recital "Drumurile noastre", pe ecran fiind proiectat video-clipul realizat printr-o ingenioasă "colaborare" cu Dan Spătaru și lansat de Cătălin Măruță în emisiunea sa de la ProTV. Singurul însă care a făcut la scară mare

Orchestra alături de vedete

Pasha Parfeni, D. Gheorghe

Spătaru (gravat și pe un CD), alte nume care ne vin acum în minte fiind cele ale unor Anastasia Lazariuc, Silvia Dumitrescu, Anca Țurcașiu, Adrian Romcescu, George Nicolescu, Anișoara Puică (Rep. Moldova) și, într-o seară a șlagărului românesc, un recital colectiv, cu câte 3-4 piese fiecare, oferit de Cristian Popescu, Emilia Dițu, Florin Apostol, Dorin Anastasiu, Natalia Guberna, Savoy (Marian Nistor) și alții, pentru că este un festival de MUZICĂ UȘOARĂ și acesta se cuvine a fi

acest lucru, jos pălăria în fața lui, a fost Aurelian Temișan, care ne-a oferit nu numai cel mai bun recital din festival, dar și singurul gândit special. Alături de formația sa, Funk Society, Temișan n-a ocolit hit-urile proprii ("Eu nu mai sunt cel de ieri", "Cine oare?"), preluările de la colegii săi Adrian Enache ("Nebun după FeMel") sau Daniel Lordăchioae

Pepe

("Mă-ntorc la tine, mare albastră"), l-a evocat pe Gil Dobrică ("Hai acasă!"), dar mai ales a făcut o reverență elegantă în fața lui Dan Spătaru, cântând împreună cu întreaga sală "În rândul patru", "Trecea fanfara militară", "Măicuța mea" și "Drumurile noastre". Temișan a oferit în felul acesta o lecție de respect pentru numele înscris pe afișul manifestării! Din acest punct de vedere am propune pentru ediția viitoare recitalul lui Fuego consacrat în totalitate lui Dan

genul care să se regăsească și înafară de concurs.

Ediția a 9-a a Festivalului internațional de muzică ușoară de la Medgidia a confirmat încă o dată poziția de top a acestei manifestări în ierarhia competițiilor de gen din țară. Urmărit pe Internet în întreaga lume (s-au primit mesaje de susținere din SUA, Australia, Brazilia, nemaivorbind de țările Europei!), festivalul "Dan Spătaru" este deja un "brand" cu puternic ecou internațional, cei mai talentați soliști dorind să-și înscrie în CV un premiu obținut în municipiul dobrogean. De aceea avem toate motivele, cunoscând imaginația și ambiția organizatorilor, să ne așteptăm la o strălucită ediție a X-a, anul viitor! (Foto: Adrian Dedu)

Niciodată toamna...

Hortensia PLOCK

...nu fu mai frumoasă, muzical vorbind. Ce-i drept, la Focșani toate anotimpurile sunt "prevăzute" cu evenimente speciale, dar festivalul rodului bogat al toamnei a fost anul acesta fără rival în țară, prin complexitatea și prin densitatea programului din cele nu mai puțin de 4 zile, timp în care s-au perindat prin Piața Unirii, la invitația președintelui C.J. Marian Oprișan și a lui... Bachus, peste 10.000 de spectatori, în ciuda frigului. Echilibrul între genuri a fost una din

Volta

Al Bano

cheile atractivității, ca de fiecare dată: muzică populară (ansamblul "Țara Vrancei", Geta Postolache), pop, etno, rock, dance, hip-hop, doar muzica ușoară tradițională lipsind. Foarte inspirată a fost invitarea acordeonistului virtuoz Emy Drăgoi și a formației sale, cu momente de folclor autentic, dar și de etno-jazz. Semifinalist la "Românii au talent", Drăgoi este un adevărat star în Franța și organizează câteva festivaluri sub egida centrului cultural ce-i poartă

numele. "Provinciarii" s-au aflat la ei acasă, reamintindu-ne titlurile de succes lansate în cei 13 ani de la înființare; solistul vocal Ionuț Ungureanu, să nu uităm, a fost pe podium la festivalul de la Mamaia cu melodii semnate de Marius Țicu, Ionel Tudor, Laurențiu Duță. Și dacă tot am amintit de Mamaia, cine mai știe că la 16 ani Elena Gheorghe era finalistă a concursului de Interpretare? A devenit ulterior o vedetă de prim rang, sub "bagheta" producătorului-compozitor Laurențiu Duță, șlagăre cum ar fi "Bună dimineața!", "Ecou", "Ochii tăi căprui", "Disco romancing", "Te ador", "Vocea ta", "Midnight sun", "Până la stele" fiind reluate în cor de miile de spectatori. Timp de 3 ani ea a fost solista formației Mandinga, din acea perioadă datând piesa distinsă cu un "Disc de aur", "Soarele meu". Din acest motiv, melodia a fost reluată a doua zi și de Mandinga, cu actuala solistă Elena Ionescu. Și Elena Gheorghe ("Balkan Girls", 2009), și Mandinga ("Zaleilah", 2012) ne-au reprezentat la Eurovision, trupa româno-cubaneză dovedind că nu întâmplător a cântat și pe scena prestigiosului festival de jazz de la Montreux (Elveția), oferind un show antrenant, pigmentat cu piese cum ar fi "La

Andreea Bălan

vita e bella", "Viva la fiesta", "Sufletul zâmbea", "Doar cu tine", "Papi Chulo". Andreea și Radu Fornea au propus o nouă și promițătoare titulatură, Super Trooper, dar și show-ul de mare efect "Etno Stars", care a reunit pe scenă formațiile Ro-Mania, Etno și Hora. Like Chocolate este un viabil proiect dance clubbing al lui Florin Nedelcu (Live Artists), care a adus la microfon refrene cunoscute de marele public, cum ar fi "Maria Maria", "Mr. Celentano", "Da Bomb", "TaraBoy", "Noaptea fetelor", "Plăceri nevinovate". Succes total pentru Adrian Sână (Akcent), care a confirmat din plin prezența în topurile din India, Kenya sau... Kârgâstan cu hit-urile "I can't live without you", "Angel", "Kamelia"; din recitalul său n-au lipsit "Ultima vară", "Dragoste de închiriat", "Ți-am promis" și mai ales "Noi simțim la fel", super-șlagărul anului 2014, alături de Lidia Buble. "Enfant prodige", cum spun francezii, Andreea Bălan apărea pe micul ecran la 10 ani, iar la 12 avea deja material pentru un prim album! După perioada André, cu 7 albume, multe din ele distinse cu Platină și Aur, s-a lansat într-o fructuoasă carieră solistică, cu 6 albume până acum, 30 de videoclipuri, musical-uri și show-uri în regie proprie, premii la concursuri de dans. Pe scena de la Focșani a combinat elemente din "Lecția de dans" și "Carnaval", cu zeci de ținute exotice, iar în piață, lumea a dansat cu foc pe ritmurile cântecelor "Prinde-mă, aprinde-mă!", "Baby, get up and dance", "Trippin'", "Lasă-mă papa la mare", "Like a bunny", "Te joci cu mine" sau recente balade "Decor". Incredibil, dar Voltaj

are în componență doi membri din... 1988, Gabi Constantin și Valeriu Ionescu! Pe parcurs li s-au alăturat Călin Goia (în 1998, după ce Titus Munteanu îi revelase înzestrările la "Școala vedetelor"), Oliver Sterian (2002) și, cel mai recent, Adrian Cristescu, student la UNMB, la Compoziție jazz. Din "distribuția" efervescentă de care aminteam n-au lipsit o altă performeră a noastră la Eurovision, Paula Seling, starurile hip-hop Puya și Guess Who, formația Fly Project, divele pop-dance Anda Adam și Lora sau Oana Radu (remarcată la "Vocea României"). Dar de parcă asta n-ar fi fost de ajuns, acest veritabil "Cerb de aur" din Vrancea a adus în fața publicului o formație care a făcut istorie, Saragossa Band, precum și pe legendarul cântăreț italian Al Bano, alături de orchestra sa. În ciuda temperaturii scăzute, acesta a dat o uimitoare lecție de profesionalism, la care sper că au asistat și artiștii români din ultima seară a festivalului. Recitalul de clasă de la Focșani a fost pentru Al Bano o repetiție pentru reîntâlnirea cu Romina Power la Sala Palatului din București, dar cum acolo mai cântase, emoțiile sale au fost legate de cucerirea în premieră a exigentului și cunoscătorului public de la Galele Internaționale "Bachus" de la Focșani!

Paula Seling

O nouă stagiune, o nouă identitate vizuală

Seria celor peste 200 de spectacole ale stagiunii 2014-2015 a Operei Comice pentru Copii a fost deschisă în octombrie cu un spectacol extraordinar, susținut de artiști îndrăgiți de toate generațiile. Invitații de onoare au fost compozitorul Marius Țicu, actorul George Mihăiță, directorul Teatrului de Comedie, și Alex Andrei Pârvu, câștigătorul Trofeului Mamaia Copiilor 2014. În partea a doua a evenimentului, cei mici s-au întâlnit cu Don Pasquale în celebra operă cu același nume de Gaetano Donizetti, în regia maestrului Cristian Mihăilescu și care a avut premiera în acest an, pe 10 martie. Cu această ocazie, instituția și-a lansat și noua identitate vizuală.

După cuvântul de bun-venit al directorului general, soprana Felicia Filip, spectatorii cei mici, dar și cei mari, au cântat împreună cu Marius Țicu unul dintre cele mai fredonate cântece ale artistului, *“O portocală”*. Seara a continuat cu un moment artistic susținut de George Mihăiță și un minirecital oferit de talentatul puști Alex Andrei Pârvu. În a doua parte a evenimentului, publicul a urmărit spectacolul *“Don Pasquale”*, în regia maestrului Cristian Mihăilescu. *“Fiecare început de stagiune se aseamănă cu nașterea unui prunc. Am fost martorii nașterii stagiunii 2014-2015 a Operei Comice pentru Copii, un moment care a adus alături de noi mulți prieteni.*

Marius Țicu

Asemenea seri sunt făcute pentru a fi petrecute în familie, tocmai de aceea ne-am bucurat să întâmpinăm trei generații distincte de spectatori: copii, părinți și bunici. Umorul este una dintre cele mai valoroase și totodată utile trăsături de caracter pe care le dobândim în viață. Vă invit să cultivăm această

calitate în fiecare săptămână, la Opera Comică pentru Copii. Pentru că misiunea pe care mi-am asumat-o este aceea de a reuni familiile în sala de spectacol, prin

evenimente pentru copii, dar și ale copiilor”, a declarat în deschiderea evenimentului Felicia Filip.

Multe vedete au ținut să fie prezente alături de copiii lor la acest eveniment: Sanda Ladoși, Daniel Iordăchioae împreună cu elevii săi de la Academia de Arte Frumoase, dar și campioanele olimpice la canotaj Viorica Susanu și Doina Ignat.

În stagiunea 2014 - 2015 la Opera Comica pentru Copii sunt programate patru noi producții: *“Hänsel și Grete”*, o adaptare după Engelbert Humperdinck

(spectacolul a avut deja premiera la începutul lui octombrie), *“Poveste de Crăciun”* (spectacol mozaic),

F. Filip, A. Pârvu

“Flautul fermecă” (operă) și *“Fetița cu chibrituri”* (balet). Vor fi însă reluate și alte producții de succes precum *“Albă ca Zăpada”*, *“Pygmalion”*, *“O noapte furtunoasă”*, *“Coana Chirița”* (cu Stela Popescu în rolul principal), *“Diamantul și Gâsca”* ș.a. Opera Comică pentru Copii a reușit performanța de a câștiga peste 70 de premii naționale și internaționale la festivalurile de profil. Cu 60 de titluri de operă, operetă, musical și balet în repertoriu, instituția susține anual peste 200 de reprezentații atât la sediu, cât și în turneele naționale și internaționale pe care le desfășoară.

Fuego, omagiu pentru Jolt Kerestely

După succesul albumului de autor „*Steaua mea*”, ale cărui piese sunt compuse de Jolt Kerestely,

Paul Surugiu – Fuego i-a dedicat maestrului un spectacol în cinstea întregii sale cariere. Evenimentul a avut loc la Teatrul „*Alexandru Davila*” din Pitești, sala mare devenind neîncăpătoare pentru sutele de spectatori. Fuego a interpretat acompaniat la pian de compozitorul Jolt Kerestely piesele ce fac parte din noul album. Acesta a avut mari emoții, mărturisind că a fost pentru prima oară când a stat efectiv pe o scenă, în cadrul unui spectacol. „*Niciodată n-am scris muzica momentului. Întotdeauna am vrut să compun ceva care va dăinui în timp și cred că am reușit*” a declarat Kerestely. „*Sunt fericit că pot fi alături de unul din cei mai mari compozitori pe care i-a dat această țară. Maestre, m-am gândit să vă celebrăm așa cum se cuvine, pentru că meritați*” - a spus Fuego.

Pe 5 aprilie 2013, cu un an înainte de a fi lansat albumul „*Steaua mea*”, Jolt Kerestely a fost recompensat cu Premiul pentru compoziție la secțiunea de muzică jazz / pop din partea Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, pentru piesele interpretate de Fuego și incluse în album (versurile aparțin textierei Carmen Aldea Vlad): „*Anii mei, flori de tei*”, „*Covor de lacrimi*”, „*Prințesa mea*”, „*De câte ori iubesc*”.

Fuego și invitații săi, printre care s-au numărat Stela Enache și soliști ai Estradei piteștene (Iulia Pupezescu, Cristina Neacșu, Constantin Nica, Marius Bălan, Iulian Selea), au interpretat șlagărele compuse de Kerestely de-a lungul carierei sale impresionante.

„*În acea seară m-am simțit artist, pe deplin*” – mărturisea Paul Surugiu. „*La Pitești, pe scena teatrului de unde am amintiri atât de frumoase, l-am celebrat pe maestrul Kerestely, autorul unora dintre cele mai*

frumoase piese din muzica ușoară, precum și cel care mi-a fost sprijin la început de drum. Am lansat și albumul <<Steaua mea>>, colecția de cântece care ne încununează carierele amândurora. Maestrul, profund impresionat, a lăcrimat. Mai mult, a fost premiat de către oficialitățile argeșene. Peste toate, am realizat o seară de excepție închinată lui. O sărbătoare a muzicii

românești ce va dăinui peste timp, indiferent de vremurile potrivnice în care se află, căci sensibilitatea este nemuritoare. Nea Joly a stat, timp de două ore și jumătate, pe scenă. Ne-a urmărit pe toți, ne-a vorbit. A fost ca un părinte neobosit, pregătit pentru a lucra în continuare cu fiecare”.

A fost o seară memorabilă la Teatrul „*Alexandru Davila*” din Pitești, un regal muzical în care publicul i-a răsplătit pe artiști cu ropote de aplauze, iar maestrului Jolt Kerestely i s-a cântat „*La mulți ani!*”. El a împlinit pe 12 iunie 80 de ani. O cifră rotundă, ca și cei peste 50 de ani de carieră. Și toate într-un an aniversar care va culmina pe 22 noimbrie cu lansarea cărții biografice „*Jolt Kerestely – O viață pentru cântec*” scrisă de Oana

Georgescu (editura „*Pro Universitaria*”, colecția „*Artele Spectacolului*”), carte ce va fi însoțită de un dublu album.

Pagini de **Oana GEORGESCU**

Loredana, superstarul

Oana GEORGESCU

“Visul meu este să fac oamenii fericiți și să fiu iubită” – declara cândva Loredana, Superstarul care a reușit să își împlinească încă odată visul cu ocazia celor două spectacole susținute la Sala Palatului (unul suplimentar, organizat la cererea publicului, special pentru spectatorii cu situație financiară precară). Cele două reprezentații ale

show-ului “*Reveria*” au fost ca de obicei la înălțime, așa cum s-a aflat și Loredana, la propriu, atunci când, din înaltul scenei și-a făcut apariția suspendată de două corzi elastice, având ca decor un cer înstelat și luminat de stele și de lună.

Prezența scenică, talentul debordant, profesionalismul, look-ul și ținutele de senzație, șlagărele, invitații de marcă, trupa de dans, acrobații, decorurile, scenografia specială au fost atuurile Loredanei și ale succesului de casă al noului concept de show, intitulat “*Reveria*” și care a reușit să uimească și să încânte din nou.

Scena a fost de fiecare dată plină cu dansatori, instrumentiști și cu invitați ai Divei, iar spectacolul completat cu show-uri de lasere, efecte speciale și lumini, așa cum rar ți-e dat să vezi chiar și în străinătate. Trebuie să remarcăm prezența și acompaniamentul tarafului Loredanei, “*Agurida*”, ale unui excelent backing-vocals, ale trupei de acrobați “*Xtreme*” și baletului condus de Alexandru Stanciu, ale Corului de Copii “*Nostalgia*”, dar și ale instrumentiștilor de la Green Ensemble, cu o... dirijoare, pianistă foarte sexy, Simona

Strungaru: Sebastian Burneci și Silviu Groaza (trompetă), Paolo Profeti (saxofon alto), Florian Radu și Adrian Cojocar (trombon), Cristi Labus (trombon bas), Monica Calofir (vioara I), Roxana Cioran (vioara a II-a), Monica Goicea (violă), Corina Ciuplea (violoncel) și Florentina Ciernei (contrabas).

Playlistul, excelent ales, a fost alcătuit atât din cele mai noi melodii ale Loredanei, cât și din șlagărele care au consacrat-o: *Risipitor*, *Extravaganza*, *Haidi/ho*, *Născută toamna*, *Zig-zagga*, *Something*, *Apa*, *Aqua di bebe*, *Aromaroma*, *Gelozia-i grea*, *Firicel de floare albastră*, *Hai nu și da*, *Mărioară de la Gorj*, *Depărtare*, *Șatra*, *Cine te crezi?*, *Nu-mi pasă*, *Lele*.

Invitații Loredanei au fost unul și unul: Marius Moga (*Pe barba mea*), Nicu Covaci (*Mica țiganiadă*), Puya (*Suflet de vânzare*), Roman Iagupov de la Zdob și Zdub (*Moldovenii s-au născut și Dimineața pe răcoare*), Amir Heidarkhodae (Iran), Corul de Copii “*Nostalgia*” (*Lumea ta și Lucy in the sky with diamonds*) sau Ana Maria Alexie (*Tzuki*).

Firească, nu au lipsit bisurile, trei la număr, iar Loredana i-a răsplătit pe spectatori cu “*Trandafir de la Moldova*”, “*Ia de-aici, că n-ai servici*”, “*O fată singură-n noapte*”, piesa pe care Loredana a cântat-o în premieră la primul său concert de la Sala Palatului, în urmă cu 20 de ani.

“*Visul a început sâmbătă, o dată cu zăpada care s-a revărsat din cer* (pe 25 octombrie a nins abundent în București), *schimbând magic decorul, purificându-ne sufletele pentru Reverie*. Am visat cu ochii deschiși alături

Cu Marius Moga

de mii de oameni din sală! Vă mulțumesc că sunteți în viața mea! Va iubesc!” - a spus la final Loredana, “*Reveria*” noastră, a tuturor. (Foto: Gabi Hirit)

Răzlețe

Paula CRĂCIUN

Toamna a fost rodnică și pe tărâmul spectacolelor și realizărilor muzicale. Primul popas îl facem în studioul din Comarnic al prolificului compozitor de muzică ușoară Marius Cristi Popa, solist și instrumentist în cadrul cunoscutei formații Alesis, acolo unde se plămădesc câteva albume de calitate, respirând respect pentru tradițiile muzicii ușoare românești, cu fior melodic și versuri ce-ți merg la inimă. Astfel, compozitorul lucrează cu Raoul la un album de autor ce va fi lansat în primăvara anului viitor, ceea ce intenționează să facă și cu Adrian Daminescu, pentru care a scris deja 3 cântece. Cum autorul este un romantic incurabil, s-a regăsit plenar în piesa "Vino cu mine astă-seară",

pentru două imnuri, ambele aproape de inima sa. Imnul programului "Comenius", în parteneriat multilateral "Pleased to meet you", la care a luat parte și Clubul copiilor "Martha Bibescu" din Comarnic, condus de prof. Angela Nasulea, alături de copii din alte 13 țări europene. Benevol a realizat Imnul orașului Sinaia, pentru că este orașul în care s-a născut și a urmat cursurile liceului "Mihai Cantacuzino", nemaivorbind că iubește Sinaia și că este un mare schior! Imnul "Sinaia Forever" îi aparține, muzică și text, dar a fost supervizat de textierii amintiți anterior, iar "viza" finală i-a aparținut lui Gabriel Dorobanțu, orchestrația și mix-masterul fiind semnate Cristian Duțu. La partea vocală i-a avut alături pe Maria Ramona Dinu, 26 de ani, voce apreciată pe Valea Prahovei, Sabina Sârbu, 18, elevă la Colegiul național "Nicolae Grigorescu" din Câmpina și Marius Popescu, 39,

dispoziție o sală de dans modernă, la "Lex Ally Gym". Multe aplauze din partea unei săli arhipline a cules și grupul de street-dance "Urban

Marius Cristi Popa

Marina Florea

înregistrată de curând de Gabriel Dorobanțu, ca și într-o altă compoziție a sa, pe versuri de Romeo Negoiasă, "Pentru iubire", pe care colegii săi de la Alesis, cu minunata voce a Alinei Negoiasă, o cântă cu mult succes în concerte. Pe "șantier" se mai află Marina Voica, Gheorghe Turda (cu o piesă de... muzică populară, firește), Ionuț Dulgheriu din Constanța. La melodiile sale versurile sunt semnate de Carmen Aldea Vlad, Rodica Elena Lupu, Romeo Negoiasă, Iurie Palanciuc, Teodor Munteanu, Vasile Ioan Ciutacu. Tot în vremea din urmă Marius Cristi Popa a compus muzica

chitarist care a inițiat formația "Actual Band", cu care M. C. Popa a efectuat numeroase turnee în țară și în străinătate. Urcând spre nord, în județul Mureș, se cuvine a aminti un spectacol în care dansul și ilustrația muzicală au jucat un rol important: președintele Federației române de culturism și fitness, prof. Gabriel Toncean, a organizat acolo "Cupa Federației", unde am descoperit oameni pasionați, cu performanțe internaționale excepționale. Pe parcursul reuniunii, au încântat micuții de la Clubul de dans sportiv "Sebastiano" din Reghin, pregătiți de prof. Raluca Râtea, care au la

Elements", instruit de Iosif Pall. Al treilea foarte reușit show la care ne referim în acest grupaj a fost "Romvac 40" (compania este binecunoscută de melomani și prin implicarea în show-ul muzical de divertisment nr. 1 al TVR, "O dată în viață"), găzduit în mod tradițional de o mare sală din Cernica. Ing. Constantin Chiurciu și soția sa Viorica (chimist de mare valoare) au "orchestrat" un spectacol captivant, cu imn, concurs karaoke și mai ales cu numeroase recitaluri muzicale, selecționate cu gust de Tudor Chițu. La înălțime a fost orchestra, din care au făcut parte Romeo Văduva, nai (toți cei de față au fost curioși să afle cum a fost colaborarea cu faimoasa Céline Dion!), Dragoș Păunescu, acordeon, Victor Buștean, vioară, Ion Nicu Toni, vioară, Manuel Manu, orgă. Alături de aceasta au evoluat Gheorghe Gheorghe, nume important al muzicii teleormănene, Nicoleta Diaconu, surorile Denisa și Georgiana Grecu, ambele absolvente de Conservator (pian, canto clasic). Electrifiant a fost recitalul Marinei Florea, mai dezlănțuită, mai în formă ca oricând, antrenând publicul cu toate marile sale șlagăre, de la Nicolae Kirculescu la Ionel Tudor și Mihai Alexandru.

Sărbători la Galați

Delia PRUNDU

La mijloc de septembrie, Galații au găzduit două manifestări majore, care au focalizat din plin atenția spectatorilor de la Dunăre, mari amatori de artă. A fost în primul rând marea gală de sărbătorire (80 de ani de viață, 60 de carieră) a legendei muzicii ușoare românești Alexandru Julia. "Ultimul romantic", titlul cărții

A. Julia, Ioana Sandu

dedicate lui de Oana Georgescu (pe care artistul a dat autografe în pauza spectacolului), a fost cinstit cum se cuvine de teatrul muzical pe care l-a slujit o viață, "Nae Leonard", care i-a pus la dispoziție primitoarea grădină (luată cu asalt de peste 1000 de spectatori!), orchestra dirijată de Nicolae Mantu, baletul, scena dotată cu sunet și lumini de clasă. Directorul instituției, Teodor Niță (felicitări și pentru afișul superb, pe care s-a strecurat totuși o eroare la numele Ioanei Sandu), încântat de uriașul succes de casă, a fost inspirat, făcându-i o mare surpriză sărbătoritului prin invitarea primarului municipiului, Marius Stan. Iubitor de muzică (să nu uităm că în mandatul său la Galați au concertat Julio Iglesias, Sandra, Michael Bolton, Smokie), acesta i-a

oferit "Cetățeanului de onoare" al urbei de la Dunăre "Cheia orașului" (poate Julia va deschide cu ea poarta magică prin care să ajungă în Galați și artiștii români de vază, nu doar cei străini!), și o plachetă omagială, fiind invitat să-și aștearnă autograful în "Cartea de aur" unde au semnat până acum doar câteva celebrități de peste hotare. Unul din momentele cele mai emoționante a fost prilejuit de apariția pe scenă a primarului meloman al orașului Zlatna, Silviu Ponoran, venit tocmai din Munții Apuseni pentru a fi alături de cel care, normal, nu avea cum să-l mai recunoască. De ce? Cu 40 de ani și mai bine în urmă tatăl acestuia, Valer Ponoran, a fost secretarul muzical al teatrului "Leonard", puștiul care atunci stătea pitit în culise la spectacole fiind actualul primar! Cu această ocazie, i-a lansat oficial lui Julia invitația de a susține un recital și de a face parte din juriu la tradiționalul festival de romanțe "Te-aștept pe același drum – In memoriam Valer Ponoran", găzduit de Zlatna. Textiera Carmen Aldea Vlad, autoare la rândul ei a unei cărți despre artist și semnatară a multora din textele cântecelor mai recente ale acestuia, a dat citire unui text emoționant. Dar surprizele, gustate de publicul care s-a delectat din plin la reprezentația începută la orele 18 și încheiată la 23, nu s-au oprit aici: fostul director al teatrului, Florin Melinte, a anunțat că gala "Alexandru Julia, ultimul romantic" va fi în viitor spectacol oficial al Fundației "Nae Leonard", pe care o conduce, înmânându-i împreună cu directorul casei de discuri Spiros, Sorin Chelaru, un simbolic "Disc de aur al întregii cariere".

Spectacolul propriu-zis a alăturat tineri, consacrați și...veterani. Primii au fost reprezentați de Gabriel Lazăr (laureat la toate concursurile mari pe când era copil) și de Ionuț Dulgheriu. Acesta din urmă, fost student al lui Dumitru Lupu la facultatea de music-hall a Universității "Ovidius", este în prezent redactor la

T. Munteanu, I. Șipoteanu, D. Iordăchioae, Al. Julia, C.A. Vlad, A. Canareica

postul de radio "Doina" din Constanța, care transmite doar muzică românească; amândoi au adus un omagiu lui Dan Spătaru și compozitorului Temistocle Popa. Consacrații au fost, firește, mai numeroși: Stela

Enache (a alăturat în recitalul ei compozițiilor lui Florin Bogardo două recente piese semnate Jolt Kerestely), Ileana Șipoteanu (sensibile creații aparținând lui Dumitru Lupu, între care un gustat duet cu lordăchioae), Daniel lordăchioae (care le-a avut alături de el pe două din talentatele sale eleve de la Academia de arte frumoase, pe care o conduce), Alexandra Canareica (care are într-un palmares impresionant Trofeul "Steaua fără nume" și două premii la festivalul de la Mamaia), Ioana Sandu. Acestea două din urmă ne-au amintit

câteva șlagăre ale autorilor basarabeni, Ioana Sandu revenind la microfon pentru duete de efect cu Julia, pe melodii ale lui Francisc Reiter. În sfârșit, reîntâlnire nostalgică cu două din fostele vedete de altădată ale teatrului "Leonard", Alexandru Julia ținând să-i aibă lângă el pe afiș, ca pe vremuri, pe Theodor Munteanu și Valeriu Silion. Despre recitalul sărbătoritului nu putem spune că a fost ca de obicei exemplar, îmbinând tandrețe, umor, șlagăre mai vechi sau mai noi, ridicând sala în picioare. Al doilea eveniment la care mă refeream în deschiderea articolului a fost tradiționala "Cupă Arcada" la volei, găzduită timp de 3 zile de Sala sporturilor din Galați: la rândul lui meloman și promotor al muzicii de calitate, Spiru Mantu a "asezonat" evenimentul cu momente artistice de calitate: dans sportiv cu micuții campioni de la clubul "Phoenix", majoretele de la "Black Dance", iar la festivitatea de premiere Maria Crăciun, cu vocea ei remarcabilă, a interpretat "Imnul României".

Duete

Dorin MANEA

ANDRA - LIVIU TEODORESCU. După colaborările cu Marius Moga, What's Up și Cornel Ilie, Andra lansează un videoclip pentru piesa "Așa e dragostea", compusă de Marius Moga, interpretată împreună cu Liviu Teodorescu, cunoscut publicului după participarea la emisiunea "Vocea României" și experiența din trupa LaLa Band. Noul videoclip, în regia lui Iulian Moga, a fost filmat la studiourile MediaPro din Buftea.

PAVEL STRATAN – CRBL. Single „Toți avem”, iar cei doi artiști au filmat un videoclip care ne face să vorbim cu accent moldovenesc la final. Single-ul este compus în studiourile HaHaHa Production, iar la versuri au contribuit și Pavel Stratan și CRBL. Videoclipul este semnat de Black Film și regizat de CRBL și Taz Dongo. Accentul moldovenesc al lui Pavel Stratan se îmbină perfect cu mesajul piesei și ne aduce aminte de celebrul său single "Eu beau".

THEODORA feat PACHA MAN.

Piesa "Cu tine pe mine", cu accente reggae, care este însoțită de un videoclip în care o vedem pe artistă în ipostaze inedite. Videoclipul, regizat de iRonic, produs în studiourile DeMoga, este cel de-al doilea single al solistei, după "From Paris with love". Printre shootinguri și defilări pentru branduri internaționale, Theodora revine la marea ei pasiune, muzica, și odată cu

participarea la emisiunea Vocea României, interpreta începe colaborarea cu Marius Moga.

BiBi - Ja'Mike. O recentă colaborare muzicală autohtonă lansează o piesă dinamică, "All My People", o adevărată doză de energie și optimism pusă pe ritmuri de reggae și pop. Videoclipul care însoțește piesa este regizat de Alex Ceaușu. BiBi, Bianca Lixandru, pe numele său

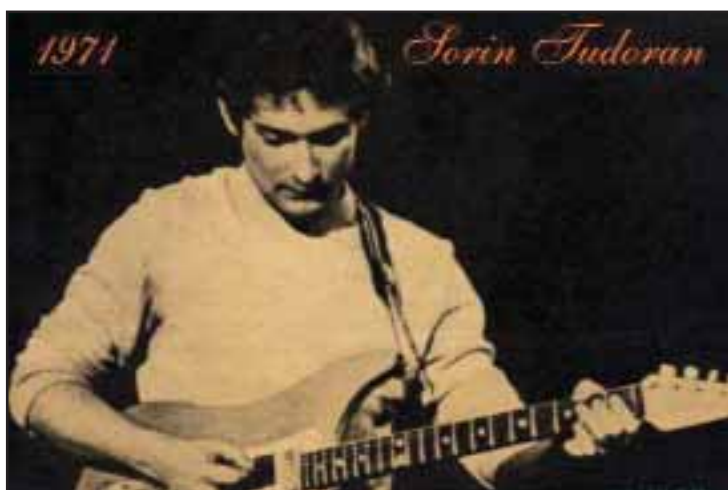

întreg, o fetiță de 12 ani este, fără îndoială, una dintre revelațiile muzicale din România. Ja'Mike, pe numele său adevărat Mihai Farkas, este un tânăr talentat care s-a remarcat încă de la 16 ani.

Cometele, Olympic 64...

O recentă vizită acasă la Cornel Guriță mi-a prilejuit realizarea unui scurt interviu și o nostalgică incursiune prin atmosfera pop-rock a anilor '60.

A început liceul la Sf. Sava, dar după ce tatăl (decorat în război), mama și fratele îi sunt arestați politic în '58 (se vor întoarce după amnistia din '64), este nevoit să se angajeze ucenic strungar și termină la Gh. Lazăr. După doi ani de școală tehnică, reușește la ISE, facultate pe care o termină în '65. În anul 2 este cooptat, întâmplător, ca solist vocal al formației Cometele. Trebuie spus însă că a făcut parte din corul de copii Radio, iar acasă avea pian, vioară, chitară, la care cântau și părinții (învățători) și fratele. Formația repeta la el acasă, tot aici asamblându-se stațiile și chitarele artizanale. Repertoriul era compus numai din „coveruri”, auzite la Radio, magnefoton sau discuri (aduse de Feri, băiatul regizorului Francisc Munteanu). În anii '63-'64 Cometele devine o atracție majoră în Capitală, după concertele electrizante susținute la „dans” la Casa Studenților și Casa V. I. Lenin. Cântă și la barul Melody,

Se orientează spre turism și pleacă în '74 în Suedia, unde urmează facultatea de profil și devine partener al firmei care aducea mii de turiști nordici pe litoralul nostru, înființând celebra discotecă Scandinavia din Mamaia. A mai cântat doar 3 ani acolo cu un big band studentesc, apoi părăsește muzica, iar acum nu mai vrea să revină la această mare pasiune. S-a repatriat, și-a construit casă și duce un trai retras alături de soția româncă și copii. Din păcate, nu există înregistrări cu Cometele sau Olympic 64, așa că doar noi, cei care i-am văzut pe scene, mai putem depune mărturie despre acele momente muzicale...

Despărțiri - Sorin Tudoran

Original din Râmnicu Vâlcea, începe să cânte de la 4 ani la acordeon și pian sub îndrumările tatălui său, violonist în orchestra semi-simfonică locală,

urmează școala de muzică și continuă studiile la Conservatorul Gheorghe Dima începând cu '66 la Cluj. În '62 începe să cânte la chitară, iar prin anii '69 făcuse deja câteva zeci de amplificatoare performante, imitații de stații Marshall, celebre în epocă în toată țara. Devine unul dintre cei mai buni chitariști autohtoni din anii '70 - primul mare „hendrixist” român. A fondat în 1968 formația Chromatic

Group 3 - Sorin Tudoran, Iuliu Merca - chitară bas și voce, Dan Igreșiu - baterie, iar apoi Chromatic Group 4 - Sorin Tudoran, Iuliu Merca, Tomy Berețki - flaut și Puiu Hațeganu - baterie. În mai 1971, la al doilea festival național de muzică pop Club A, alături de Chromatic Group 4, obține premiul întâi la chitară ex-aequo, și premiul întâi la compoziție cu „Zodia Capricornului”, o piesă în patru părți, cu hard rock, blues și jazz.

După absolvirea Conservatorului, Sorin este repartizat la Râmnicu Vâlcea, iar formația se destramă. Din păcate, imprimările grupului Chromatic, în jur de douăzeci de piese, s-au pierdut. A mai colaborat cu formații ca Mondial, Roșu și Negru și a fost în turnee în Cehoslovacia, în Bulgaria, după care, în 1979, a emigrat în Germania, intrând prin sectorul american în Berlinul de Vest. Acolo devine cunoscut sub două pseudonime ca instrumentist, compozitor, producător, inginer de sunet, tehnolog, specialist în captare sonoră.

Revine în țară după 1990 și, susținut de soția sa, Dorina Rus, are planuri concrete - înființarea unui post de radio, noi înregistrări, dar se stinge din viață pe 21 martie 2014.

H. Moculescu, C. Guriță, A. Voiculescu

sunt angajați la Teatrul C. Tănase (turnee cu Mircea Crișan) și apoi la Perla în Mamaia. Aici Cornel trece la Olympic 64, întâi temporar, apoi permanent, formația Cometele desființându-se.

Concerte

The Cat Empire - Arenele Romane. Concertul formației australiene de ska jazz i-a avut în deschidere pe Subcarpați, Basska și Blazing Vibe Soundsystem. Show-ul a început cu acordurile piesei Still Young, a continuat cu

Marillion, adesea grefate pe sofisticate fundaluri simfonice. Costin Grigoraș remarcă „dihotomia forță - relaxare” ca fiind „fundamentul stilistic al grupului Dream Theater”. Un concert de ținută.

Hugh Laurie. Actor și cântăreț de origine engleză, interpretul celebrului doctor House, aflat pentru prima dată în România, a

Întreg concertul de două ore s-a axat pe cântece foarte vechi, așa că s-a deschis cu „Iko Iko” sau „Let The Good Times Roll” (Laurie - voce și pian) și a continuat cu „Wild Honey”, „St. James Infirmary”, „Green Green Rocky Road”, iar valoroasele vocaliste Sister Jean McClain și Gaby Moreno ne-au oferit „What Kind Of Man Are You”. Repertoriul bazat pe blues a inclus și tango-ul argentinian „El Choclo/Kiss Of Fire”. O lecție de arhivistică muzicală, cu rețeta unei seri perfecte: muzică live și umor.

30 Seconds To Mars - Romexpo. Formația s-a prezentat la București fără bateristul Shannon Leto, arestat în Los Angeles pentru că a condus sub influența alcoolului și s-a prezentat în trei: Jared Leto - voce (celebru actor hollywoodian), Tomo Miličević - chitară și Stephen „Stevie” Aiello - bas. Percuția a fost pe „bandă”, ceea ce a dat o notă de artificial spectacolului, deși sound-ul a avut o calitate excelentă cu tobe „digitale”. Nu au lipsit baloane aruncate în public, baia de confetti colorate, discursurile amuzante ale lui Jared. S-au auzit melodii precum

Hugh Laurie

Prophets, dar nu au lipsit melodii de pe cel mai recent album al lor, Steal The Light. Concertul a marcat prima vizită a formației la București, feedback-ul și atmosfera cucerindu-i definitiv pe cei nouă muzicieni, care au promis să revină în România cât mai curând.

Dream Theater - Romexpo. Supergrup fenomenal format în 1985, debutează în 1989 sub numele care avea să-l consacre. Actuala componență: Petrucci - chitară, Myung - bas, Jordan Rudess - claviaturi, James LaBrie - vocal și Mike Mangini - baterie. Au 12 albume de studio cu 12 milioane de exemplare vândute. În muzica lor sunt sesizabile influențe muzicale din Deep Purple, Emerson Lake and Palmer, Megadeth, Yes,

umplut Sala Palatului din București. Se afla în turneu de promovare a celui de-al doilea disc - „Didn't It Rain”, alături de cei șase componenți ai formației The Copper Bottom Band.

„Hurricane”, „R-Evolve”, „From Yesterday”, „The Kill” și bis-ul „Up in the Air”.

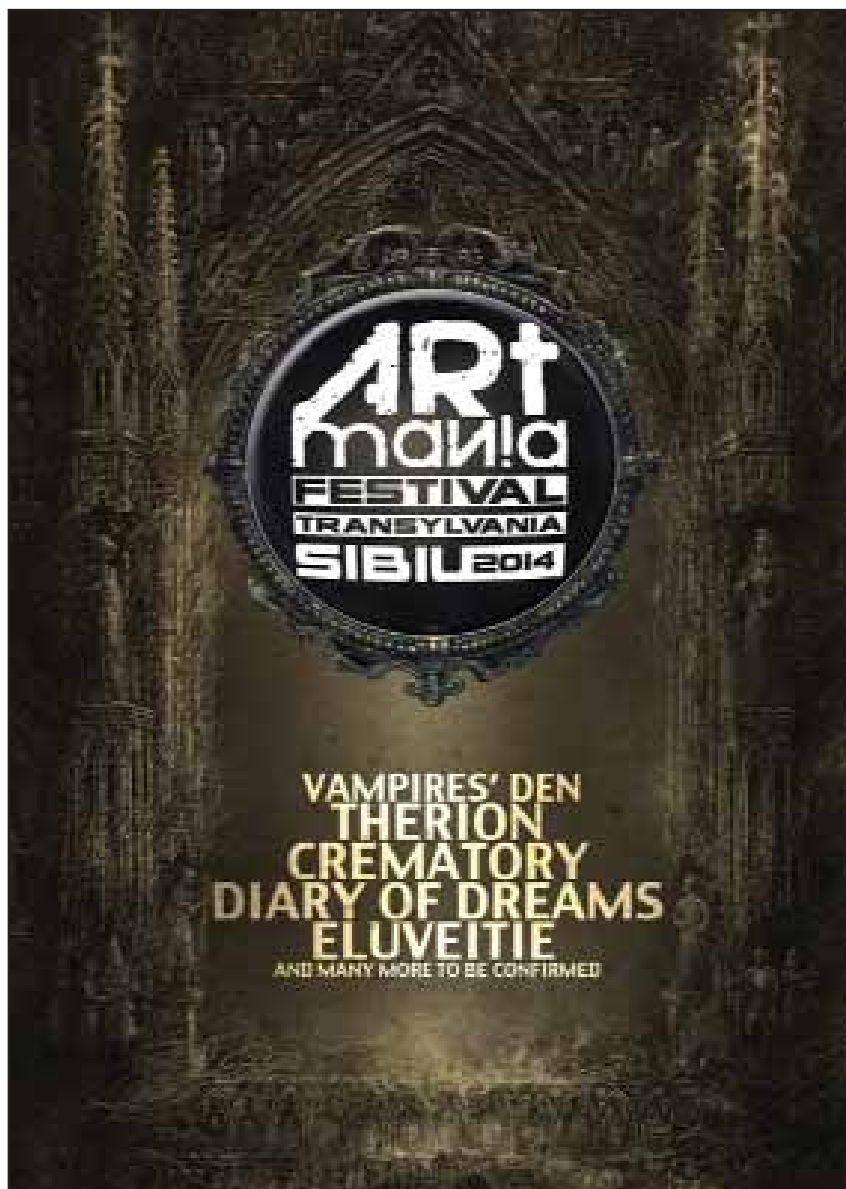
Pagini de **Florin-Silviu URSULESCU**

Festivaluri

Dan CHIRIAC

ARTmania Festival – Sibiu. Ediția de anul acesta a festivalului a marcat o serie de schimbări, modificările locațiilor fiind cele mai controversate dintre toate. Scena principală era în Piața Mare, unde se crea o atmosferă benefică unui festival. Însă, la cea de a IX -a ediție, a fost mutată în hala unei foste fabrici de la periferie (Complexul Balanța) - Vampire's Den. Este drept, au existat cinema, magazin de cărți, loc de personalizat tricoul, spațiu tattoo. În prima din cele două zile au evoluat formațiile autohtone de black metal Prohod și Hathor, Wartime - Bulgaria, Diary of Dreams, germanii Eluveitie (au promovat noul album „Origins”) și Rage, românii An Theos. În cea de a doua zi au evoluat Quantiq și Tiarra - underground românesc, grecii de la Shattered Hope, Râul Doamnei - italienii iubitori de mituri istorice românești, Equilibrium - germani, iar după doi ani Therion a revenit în România cu soprana Sandra Laureano, în final concertând clujenii Hourglass.

Summer Well - Domeniul Știrbey, Buftea. În prima zi au fost probleme cu transportul în comun și proasta sonorizare. Au evoluat Prides, Chloe Howl, The 1975 (cea mai călduroasă primire), John Newman și Bastille (și-au cântat hiturile “Bad Blood”, “Things We Lost In The Fire” și “Pompeii”,

creând o atmosferă incendiară pentru o primă prestație în România). A doua zi - Reptile Youth, Tom Odell, Miles Kane (stil anii '70, rock'n'roll), The National - cu indie-rock din Cincinnati și „headliner” Placebo - un spectacol excelent. Brian Molko, Stefan Olsdal și Steve Forrest - trei membri principali, alături de Fiona Brice (vioară, clape, percuție, backing vocals, theremin), Bill Lloyd (bas, chitară, clape) și Nick Gavrilovic (chitară), au oferit cântece cunoscute precum “Every You, Every Me”, “For What It's Worth”, “Space Monkey”.

Uciderea unui simbol

Octavian URSULESCU

Da, îmi asum responsabilitatea afirmației: demolarea Teatrului de vară din Mamaia este o crimă! O crimă împotriva culturii românești, a istoriei muzicii, a filmului (aici au avut loc zeci de ediții ale Festivalului național al filmului), a divertismentului estival în general. Mamaia este cea mai cunoscută stațiune a litoralului nostru, cea mai vizitată, la toate manifestările artistice veneau în număr mare și conștanțenii, nu numai turiștii. Îmi aduc aminte că în anii '90 solicitările erau atât de mari încât se jucau în paralel spectacole și la grădina-cinematograf "Albatros", probabil Primăria din Constanța consideră că ajunge această incintă, dacă o mai exista și nu o fi fost și ea lăsată deliberat în paragină. Da, DELIBERAT, după o tactică verificată cu mult succes în Capitală: se lasă clădirile vechi, frumoase, singurele care mai amintesc de "micul Paris", să se năruie timp de 25 de ani, după care, vai, nu se mai poate face nimic, trebuie să le demolăm și să ridicăm în locul lor niște monștri hidoși de beton! În articolul său din revista "Taifasuri", marea actriță Stela Popescu (care a mai trecut prin asta, când s-a demolat, printr-o condamnată decizie a ministrului Culturii de atunci, Andrei Pleșu îmi pare, faimoasa grădină "Boema"...) povestește ce sentimente dureroase au încercat-o pe 26 august, când a urcat pentru ultima oară pe scena teatrului, în locul căruia bănuiește că se va ridica un...

mall. Chiar așa, Primăria din Constanța a decis că la Mamaia nu mai e nevoie de o sală de spectacol, considerând că în stațiune vin doar milionari care beau șampanie Moët în cluburi, așteptând costisitoarele carnavaluri. Oare,

însă, așa cum grădina Boema a fost desființată de Ministerul Culturii, fără ca Primăria Capitalei să se opună, la Mamaia n-ar putea fi invers? Fiindcă Teatrul de vară din Mamaia a fost inaugurat în 1963 cu ocazia primei ediții a Festivalului de muzică ușoară românească, organizat de Uniunea compozitorilor și muzicologilor, Ministerul turismului (exista și un premiu al O.N.T. Litoral), Consiliul culturii. Chiar și Ministerul

sporturilor, cum s-o fi chemat pe atunci, acorda un premiu! Când în lume se dau spectacole de operă în arene datând din antichitate, noi demolăm un teatru cu o vârstă de... 51 de ani?! Puțin zugrăvit, cu scaunele deteriorate schimbate, cu o toaletare drastică a cabinelor (pe care o sugeram încă de acum 15 ani), teatrul este absolut utilizabil, fiind o incintă de toată frumusețea. Dar, cum scriam, DELIBERAT nu a fost recondiționat, nu a fost acoperit, pentru ca intemperiiile să facă ravagii și mai marii primăriei să poată veni azi, vărsând lacrimi de crocodil, să-și pună semnătura pe actul de deces. Pentru cei care nu știu, multe din ultimele ediții ale festivalului de la Mamaia s-au ținut

la... Constanța, în grădina "Soveja", nici ea acoperită, pentru ca peste câțiva ani să poată fi și ea înlocuită cu un mall sau un bloc... Era la un moment dat o lege care stipula că parcurile și bazele sportive nu pot căpăta altă destinație; trec peste faptul că nu s-a respectat nicidecum (pot să vă dau zeci de exemple de parcuri și terenuri de sport rase de pe fața pământului de primarii hrăpăreți!), dar nu ar fi normal să se decidă la fel și în cazul așezămintelor culturale, tot mai puține și mai vitregite? Unde vor putea fi programate în viitor concertele

(de muzică ușoară, operă, operetă), teatrale, spectacolele de dans, evenimentele speciale la Mamaia? În cluburi, în telegondolă, la carnaval? Asistăm fără reacție (condamnabilă atitudine!) la deciziile scandaloase ale unor oameni pentru care istoria, legenda acestor locuri nu înseamnă absolut nimic. Și când mă gândesc, ironie a

sortii!, că la Festivalul de muzică ușoară de la Mamaia Trofeul era acordat prin votul... consilierilor județeni! Ce mândri erau când veneau pe scenă, ce țănoși... Adio, frumusele teatru! Du-te să te întâlnești, în Raiul culturii românești, cu defunctul festival de la Mamaia, pe care au avut grijă să-l îngroape încă de anul trecut!

Mondo pop

M. ANTON

Noul single al artistului francez cu cel mai mare succes actual pe plan mondial, **David Guetta**, este "Lovers On The Sun" - o colaborare cu vocalistul Sam Martin. Lansarea a fost pregătită de cele trei piese de club lansate de Guetta în ultimele luni, colaborări cu Skylar Grey, Showtek și Kaz James.

Yolanda Be Cool, care lansase "We No Speak

Americano", piesa care a stat în fruntea clasamentelor mondiale, colaborează cu Mayra, o nouă artistă hispanică - "Mama Yo", continuare a piesei "Mama Mia", care a ajuns pe locul 1 în US Billboard Dance Chart. "Mama Yo" este un remake al celebrei piese din repertoriul solistei Carmen Miranda, "Mamãe Eu Quero".

Spada, unul dintre cei mai apreciați DJ și producători de muzică electronică din Italia, lansează "Feel Like Home" (Red Velvet Dress), cu influențe neo-trance și deep house. Hosie Neal este cel care a oferit o notă distinctă și fresh piesei prin intermediul timbrului vocal deosebit.

Unul dintre cei mai cunoscuți muzicieni ai curentului "New Age", **Yanni Chrysomallis**, este singurul artist care și-a riscat din banii personali suma de două milioane de dolari pentru a produce show-ul „Yanni – Live at the Acropolis”. Acum, după „Thriller”-ul lui Michael Jackson, „Acropolis” devine cel mai bine vândut videoclip din toate timpurile. Yanni este deținătorul a 35 de discuri de Aur și Platină.

Olandezii de la **Band Zonder Naam (BZN)**, în traducere „Formația Fără Nume”, au câștigat un disc de platină în Africa de Sud. Au un palmares impresionant -

peste 40 de ani de carieră, sute de melodii înregistrate în numeroase limbi, peste 40 de albume vândute în milioane de exemplare: de-a lungul carierei, 30 de albume diferite ale grupului BZN au câștigat discul de platină.

SCORPIONS au lansat un proiect foarte special: DVD-ul "MTV Unplugged - Scorpions Live In Athens". Klaus Meine, Rudolf Schenker, Matthias Jabs, Pawel Maciwoda și James Kottak au colaborat pentru acest material cu Mikael Nord Andersson (Suedia). Materialul include pe lângă hiturile arhicunoscute ale trupei și piese noi dar și featuringuri cu artiști precum Morten Harket, Căthe și Johannes Strate. Este pentru prima dată în istoria seriei MTV Unplugged când înregistrările s-au făcut sub cerul liber.

J Balvin, artistul columbian cunoscut publicului român pentru hit-ul "Tranquila", a primit Discul de Platină pentru vânzările albumului "La Familia", înmănat de Ioana Feșnic, Managing Director Universal Music Romania & Bulgaria. J Balvin, pe numele său real José Alvaro Osorio Balvin, s-a născut pe 7 iulie 1985 la Medellin, unde, încă de mic, a fost interesat de muzica rap, reggaeton, champeta și bachata. Single-ul "Tranquila", stil reggaeton, are mai mult de 88 milioane de vizualizări pe YouTube.

Christina Perri continuă seria lansărilor de pe cel mai recent album "Head of Heart" cu melodia pop-rock "Burning Gold". Materialul discografic "Head Of Heart" a debutat pe poziția a patra în topul Billboard

Christina Perri

200 USA, fiind vândute 40.000 de exemplare în prima săptămână.

Jason Marz lansează un nou album, mai precis cel de-al cincilea din carieră. Acesta este intitulat "YES!" Primul single extras de pe noul disc se intitulează "Love Someone".

Aroma latino vine din... Suedia. **John Soul**, artistul cu triplă origine - libaneză, italiană și poloneză - a lansat un nou single, "Ella Baila". Scris de artist alături de compozitorul și producătorul Niklas Pettersson, cel ce se află și în spatele mega succesului "Chemistry" semnat Velvet.

Femina

Dorin MANEA

LOREDANA a filmat un videoclip pentru piesa "Risipitor", un single lansat împreună cu MediaPro Music. Filmările videoclipului au avut loc în Buftea și au durat 16 ore, în regia lui Dragoș Buliga, cel care și-a pus semnătura și pe serialele "Las Fierbinți" și "O săptămână nebună". Mai mult decât atât, decorul a fost realizat de echipa de scenografi a celor două seriale. Lori a mai lucrat cu același regizor și pentru videoclipurile pieselor "Tzuki" și "Viva Mamaia". Noul videoclip prezintă o luptă între artistă și alter ego-ul ei masculin, ocazie cu care Loredana a adoptat o atitudine masculină, care o prinde de minune.

CREAM (CLAUDIA PAVEL) a lansat videoclipul piesei "Double Games", videoclip ce conține imagini din filmul "Terapie pentru crimă", regizor și scenarist Kiki Vasilescu, în care Claudia are rolul principal. Piesa este compusă și produsă de chitaristul de la Vunk, Gabriel Maga, și beneficiază de câteva pasaje interpretate de rapperul american Fat Joe. Întoarsă de curând din America împreună cu băiețelul ei Noah, Cream așteaptă lansarea filmului în care

Cream

este... ucigaș plătit. Claudia Pavel a studiat actoria în Los Angeles, la Școala Diane Castle, „The Imagined Life”, după ce în România a urmat cursurile Facultății de Arte, clasa Virgil Ogășanu (2003-2007), Universitatea Hyperion. Pentru acest rol interpreta a învățat să tragă cu arbaleta și cu

pistolul, să mânuiască un cuțit, iar cei 3 ani în care a practicat kick boxing i-au fost de mare ajutor.

AMI lansează un videoclip pentru piesa "Playa en Costa Rica", produsă de Adi Colceru, alias David DeeJay, în studioul DAV7, iar versurile îi aparțin solistei. Filmările pentru noul videoclip au durat peste 24 de ore și au avut loc la Cazinoul din Constanța, în regia lui Florin Botea, cel care a regizat și "Otra vez" și "I promise you".

OTILIA a lansat un videoclip pentru hitul "Billionera". Cu un ritm de

Otilia

reggaeton, cântecul are succes și în afara României, ocupând primul loc în topurile din Bulgaria. Artista și-a descoperit talentul muzical încă de la 3 ani, iar primul contact cu industria muzicală l-a avut la vârsta de 17 ani. De atunci, Otilia a lansat câteva piese ca "Amor Real", "Dragoste sau nu" sau "On Fire".

DELIA este o artistă care abordează orice stil muzical, ea demonstrând încă o dată acest lucru prin piesa și videoclipul "Pe aripi de vânt", o colaborare cu Kaira. Videoclipul regizat de echipa Ceva de Vis aduce mai aproape o mică parte din fascinanta lume a circuitului, o lume în care comicul și tragicul se îmbină. Piesa este compusă de echipa *Kazibo Music*, *Alexandru Pelin* și *Ovidiu Baci* (muzică și text), orchestrație *Alex Antonescu* și *Johann Elliot* și evidențiază într-un pop clasic, antiteza tristețe-fericire, două fațete ale aceleiași povești de dragoste.

ALEXANDRA UNGUREANU. Pentru că își dorește să promoveze educația muzicală în școli, Alexandra a inițiat un proiect care să-i implice și pe copii, în mod activ. Ea a înregistrat un cover al popularei piese "The Cup Song" aparținând Annei Kendrick, la

care a filmat și un videoclip. Videoclipul, al cărui scenariu și regie poartă semnătura Mihaelei Andoni, implică peste 100 de elevi care învață la Transylvania College din Cluj, de la ciclul primar și până la liceu. Copiii, fie că sunt la ore sau în laborator, își pregătesc cu grijă paharele de plastic și reușesc să o acompanieze pe Alexandra, bătând din palme și în pahare și ținând perfect ritmul cântecului.

Tot Alexandra lansează, alături de Nora Denes Symphonical, un videoclip din cadrul proiectului pop-simfonic "Music in pROgress". Campania muzicală este prima de acest fel din România și își propune să spună povestea unor locații turistice rare din țară, cum ar fi Lacul Albastru, un loc unic în Europa. Inițiativa este completată muzical de câteva piese pop, orchestrate într-o manieră simfonică. „Hey, Brother”, cover după binecunoscutul hit Avicii, este reorchestrată simplu și reimplementată sub forma unei călătorii muzicale ale unor prieteni buni, pe plaiuri maramureșene. Grupul de cântăreți călători prin locuri de poveste este format din Alexandra Ungureanu, Nora Deneș – vioară, Florian Rus – chitară, Camelia Crișan – flaut, Sergiu Homone – tamburină, Ioan Pop din Grupul Iza, care doinește în jurul focului. Videoclipul a fost

Delia

regizat de Paula Onet, în colaborare cu Andrei Toth.

ANDREEA BANICĂ. Single "Același iubit", compus de Laurențiu Duță, Smiley și Șerban Cazan, și un videoclip - o poveste cinematografică de 3 minute - "povestea fără sfârșit" dintre personajul Andreei și un pilot care-și trăiește viața plină de adrenalină. Scenariul scris de către fetele de la Antz este inspirat de povestea de dragoste de neuitat dintre Tom Cruise și Kelly McGillis, din Top Gun, clipul regizat de Dan Petcan, iar cântecul e parte a unui album pe care solista îl va lansa în această toamnă.

Secvențe ieșene

Daria PRICOP

Puține orașe din țară se pot mândri, asemeni Iașilor, cu activitatea muzicală intensă și cu promovarea talentelor locale. La loc de cinste se situează, așa cum

mai arătat cu alte ocazii, neobosita familie Simionică, fiindcă, așa cum se știe, Cristian, cantautor cu multe

șlagăre și premii la activ, i-a transmis din plin talentul fiicei sale Maria-Sabina. Doar în prag de toamnă aceasta a cântat în nu mai puțin de 5 mari spectacole în aer liber, în Parcul Casei Pogor și în Parcul expoziției, la un festival de muzică, teatru și dans organizat de Primărie. Cu această ocazie Sabina a primit Premiul de excelență la secțiunea muzică ușoară, încântând atât cu compoziții ale lui Cristian ("O vară împreună", "Perfectul nu-i atât de simplu", "Seară perfectă"), cât și cu versiuni ale unor hit-uri internaționale. Aureolată cu 12 premii și medalii obținute în clasa precedentă, actualmente Sabina este elevă în clasa a IV-a D la Școala nr. 22 B. P. Hașdeu,

una din cele mai bune din Iași, director fiind Ionel Nechifor. Învățătoarea Cristina Solomon o admiră atât pentru performanțele artistice, cât și pentru cele sportive (Sabina e și campioană la tenis), nelipsind, laolaltă cu clasa, de la concertele ei. Dar cuplul vedetă Cristian-Sabina nu culege ovații doar în Iași, ci este invitat în mod curent la serbările muzicale din județ, cum au fost anul acesta cele de la Bivolari sau Movileni, retransmise în repetate rânduri pe micul ecran de Tele Moldova și Prima TV Iași. În această toamnă cei doi au fost din nou capete de afiș la "Zilele Iașilor", Primăria municipiului amenajând o scenă profesionistă pe Esplanada Oancea, în cartierul Tătărași. În sfârșit, la ediția a V-a a puternicului festival internațional (8 țări participante) "Volare" de Târgu-Neamț, despre care vom relata separat, Sergiu Gabriel Indolean din Cluj-Napoca a ales melodia "Rock-ul, numai el", muzică și versuri Cristian Simionică, reușind să obțină o mențiune la categoria 12-14 ani, în ciuda unei concurențe acerbe.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA
COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

Loredana BALTAZAR, Viorel COSMA,
Oana GEORGESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA,
Mirela MERCEAN-ȚÂRC, Florin-Silviu URSULESCU,
Alex VASILIU, Lena VIERU CONTA

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x

